

Ugala vaevleb taas juhtimiskriisis

Ugala praegune juht Heiti Pakk lahkub uue aasta algul ja loomingulise juhi Margus Kasterpaluga ei ole osa teatri töötajaid rahul. Ugala käekäigu eest vastutavad inimesed hoiduvad otseseid kommentaare andmast.

LK 4

Tuleb ise ohjad haarata

Kui inimene on jõudnud 40. eluaasta künnisele, lakkab loodus tasapisi tema hea vormi eest hoolitsemast. Siis ei jää muud üle, kui ise virgaks hakata.

LK 7

Rahva seas liigub kindlasti neid, kes on palgatud pahandusi tekitama. Põhiline on see, et relvajõud ei sekkuks.

RUSLAN TROCHYNSKYI olukorrast Ukrainas LK 3

LIKLUS

Ränk õnnetus tõstis ohtlikud vöötrajad tähelepanu keskmesse

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

Eilehommikuse tiptunni ajal Männimäel kahe inimese eluküünla kustutanud liiklusõnnetus pani paljusid linlasi taas küsima, kui ohutud Viljandi ülekäigurajad ikkagi on.

Traagiline sündmus leidis aset kella kaheksa paiku Riia maanteel Mängupesa lasteaia ja Säästumarketi vahelise jääva ülekäiguraja juures, kus sõiduautot Peugeot juhtiv 47-aastane Thea sõitis otsa teed ületavale abielupaarile. Nii 75-aastase Aarne kui 67-aastase Helgi vigastused osutusid nii raskeks, et meedikutel ei õnnestunud neist kummagi elu päästa. Sõiduki juht, kes oli autos üksik, füüsiliselt viga ei saanud.

Sadu ja hämarus

Politseinike esialgse järelduse kohaselt märkas autojuht jalakäijaid alles siis, kui kokkupõrget polnud enam võimalik vältida. Sellele, kas jalakäijad ületasid tänavat täpselt selleks ettenähtud kohas või ülekäigurajast mõni meeter eemal, ei olnud juurdlus eile õhtuks veel ühest vastust andnud, nagu ka selle kohta, kas hukkunutel olid helkurid või mitte.

Õnnetuse hetkel valitses sündmuskohal hämarus ning asfalt oli vihnamärg. Nähtavust piiras jätkuv vihmaseadu. Sõiduauto rehvid vastasid nõuetele.

Et sündmus leidis aset ülekäigurajal või selle vahetus läheduses, tõstasid kogenud roolikeerajad uudise levides interneti suhtlusvõrgustikes küsimuse, kui ohutud Viljandi sebrad üldse on. Oli neidki, kelle arvates oli vaid aja küsimus, mil kõnealuses kohas õnnetus juhtub, sest sealne tänavavalgustus ei kannata kriitikat.

LRK autokooli sõiduõpetaja Jaan Kleemann, kellel Sakala palus eeltoodud väiteid kommenteerida, sõnas pikemalt mõtlemata, et jutul on tõepõhi all. Lisaks puudulikule valgustusele muudavad koha tema hinnangul ohtlikuks kõrvalolevast kortermajast ja suurtest puudest tekkivad varjud.

Samuti tõi Jaan Kleemann esile, et tiptundidel liigub Riia maanteel mõlemale poole katkematu autorivi ning samal ajal on Mängupesa lasteaia kasvandike vanemad sunnitud oma sõidukitega manööverdama tänava servas kitsal parkimisribal. See kõik annab kokku tohuvabohu, milles halbade ilmaolude korral on kriitiline olukord kerge sündima.

«Olen seal mõnikord ka ise täheldanud, et märkasin jalakäijat hiljem, kui võinuks,» tunnistab ta.

Kiirabi saabudes lebasid kannatanud kriitikat pälvunud ülekäigurajast mitme meetri kaugusel. Küsimusele, kus täpselt oli auto neid tabanud, polnud juurdlus eile õhtuks vastust andnud.

POLITSEI

Sõiduõpetaja pidas nii kõnealuses paigas kui mitmel pool mujal hädavajalikuks kiiremas korras paigaldada ülekäiguraja kohale madalad kohtvalgustid, mis teeksid selle kontrastselt nähtavaks.

Linnamajandusameti juhataja Reevo Maidla tuletas meelde, et tänavavalgustusega tegeleb Viljandis kohalik vee-ettevõtte, kuid rõhutas, et ka linnavalitsus on ülekäigukohtade ohutust tähtsaks pidanud. Vi-

mase positiivse näitena nimetas ta riigigümnaasiumi juurde Vaksali tänavale rajatud ülekäigukohta, mille juurde paigaldati lisalampe ning rajati ohutussaar.

Rahakoti paksus otsustab

Ülekäigukohtade seisukorda tervikuna pidas Reevo Maidla keskpäraseks ning möönis, et tänapäeval on palju häid vahendeid, millega saab ohutust

suurendada. Nende kasutamine sõltub aga linna rahakoti paksusest.

Muu hulgas tõi linnamajandusameti juht välja mõne aja eest liikluskomisjonis tõstatatud küsimuse, kuidas vähendada levinud arusaama, et vöötrada tagab jalakäijale automaatselt turvalisuse. «Kohati paisub, et ohutunne on sootuks kadunud – teele astutakse lausa kõrvaklappe kandes, ilma et kõrvale vaadataks,» sõnas ta.

ILM

Täna on muutliku pilvisusega ilm. Mitmel pool sajab vihma ja lörtsi. Puhub loodetuul kiirusega 4-8 meetrit sekundis. Õhutemperatuur on 0-2 kraadi. Päike tõuseb Viljandis kell 8.47 ja loojub kell 15.29.

VILJANDIS

Töötuba

Täna kell 12 juhendab kunstnik Mare Hunt Kondase keskuses seenekujuliste jõuluehete meisterdamist.

Kontsertetendus

Täna kell 19 esitab Phosphorus Trio Sakala keskuses kontsertetenduse «Kõidetud samud».

Teatriõhtu koos veebiülekanega

Täna kell 19 mängib Ugala viimast korda lavastust «Kolemees», mida saab samal ajal vaadata ka Postimehe veebilehelt.

5.12.-8.12.2013

SELVER
Hea mõte

**SUPER
HINNAD**

3.99
7.39 -46%
Jahutatud kalkuni kintsuliha
kg

1.15
1.45 -20%
Apelsin
kg

5.49
7.99 -31%
Kommipakk – „Jõulusaladus –
Päkapikud akna taga”
Kalev, 650 g, 8,45/kg

3.99
6.90 -42%
Pesugeel Sport & Active või
Brilliant Black, Perwoll
2 L, 2,00/L

JUHTKIRI

Uue hingamise ootuses

Pärast seda, kui 2000. aastal lahkusid Ugala tüüri juurest omavahel tülli pööranud Andres Noormets ja Enn Kose, on selle teatri juhtide ametikohal püsimine ning töötajate rahulolu nendega jätnud soovida. Seetõttu jääb üle loota, et teatrimaja ees ootav põhjalik remont tähendab uue lehekülje keermist mitmes mõttes.

Viimase kuraditosina aasta jooksul on Ugala teatri eesotsas olnud kõige pikemalt Peeter Tammearu, kes täitis ühtaegu nii direktori kui kunstilise juhi kohuseid. Ta juhtis teatrit seitse aastat ning lahkus 2009. aastal kollektiivis valitsenud rahulolematuse tõttu.

Tammearu välja vahetanud Hiljar Sein ja Indrek Sammul püsisid teatrijuhi ja peanäitejuhi kohal kolm aastat. Selle kuu lõpul direktori kohalt taanduv Heiti Pakk on Ugala töötanud pisut enam kui aasta. Täna sellest lehest võib lugeda, et osa Ugala koosseisust on avaldanud soovi, et uus teatrijuht peaks saama võimaluse tuua endaga kaasa ka uus loominguline juht. Praegusele loomingulisele juhile Margus Kasterpalule tehakse etteheiteid.

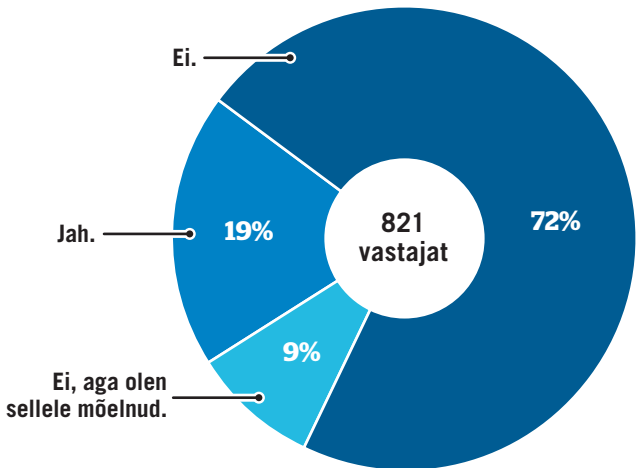
Põhjalik remont tähendab igal juhul uue ajastu algust, iseküsimus on, kas välimus mõjutab ka sisu.

Ugala käekäiku oskavad kõige paremini selgitada ja analüüsida mõistagi teatriga otseselt seotud inimesed. Samal ajal on ka kõrvaltvaatajaile selge, et üheks pingete allikaks tuleb nimetada teatri aastast aastasse tagasihoidlikuna püsinud tulemusi. Töökollektiivis on alati inimesi, kes on vähem rahul kui teised, ent see, kui palju ja kui häälekad nad on, sõltub asutuse majanduslikust käekäigust.

Teatrihoone renoveerimine peaks kõigi eelduste kohaselt muutma selle publikule atraktiivsemaks. Põhjalik remont tähendab igal juhul uue ajastu algust, iseküsimus on aga, kas välimus mõjutab ka sisu. Teisisõnu: kas teatri käegakatsutava poole uuenemine toob uut hingamist või mitte. Küllap tahab iga Ugala või Viljandist hooliv inimene näha, et see nii läheks.

VEEBIKÜSITLUS

Kas olete kunagi mõnda linna- või vallavolikogu istungit kuulamas käinud või veebis jälginud?

Allikas: Sakala

Kodulähedane põhikool olgu esmatähtis

ANDRUS SAARE

riigikogu kultuurikomisjoni liige
Isamaa ja Res Publica Liit

aastasest palgaraha kasvust on ilmselt kõige rohkem võitnud suured omavalitsused ehk mõned suuremad linnad, hoolimata sellest, et neist suurimas, Tallinnas, on endiselt avatud gümnaasiumiosi, kus pole ühtegi õpilast.

NAGU RIIGIKONTROLL tänavu viitas, ei saa valitsuse ega omavalitsuse tasemel otsuste tegemist enam edasi lükata, isegi hoolimata mitmete tipp-politikutite emotsionaalsetest väljütlemistest riigikontrolli kohta. Hariduse rahastamismehhanismid tuleb muuta selliseks, et need toetaksid omavalitsusi koolivõrgu korrastamisel ning aitaksid hoida kodulähedasi põhikooli.

Peagi on parlamendis vaja kokku leppida PGS-i ja rahastamissätteid käsitlevad olulised küsimused. Esiteks: kas vaid õpilaste arvust lähtumine võimaldab meil tagada õiglasest rahastamise alused või on vajalik arvestada ka regionaalseid eripärasid? Ning teiseks: kas soovime, et kogu õpetajate palgatoetus jõuaks sihtotstarbeliselt õpetajateni sama eelarveaasta jooksul või lepime olukorraga, et see toetus ei ole mõeldud vaid õpetajatele ega jõua eelarveaastal kogumahus nendeni?

PGS EI JAGA RAHA klassidele või koolidele, vaid määratleb üldised jaotuse alused, et valitsus saaks neist lähtudes omakorda kehtestada õiglasel alusel nii kohalikele omavalitsustele kui koolipidajatele rohkem kui üheks aastaks. See võimaldab kohalikel omavalitsustel tegelda strateegilise koolivõrgu planeerimisega, teades, et rahastamise aluseid ei muudeta igal aastal ning efektiivsust toetavaid koolivõrgu muudatusi ei karistata.

Probleem on selles, et praegune koolivõrk on loodud aastakümneid tagasi, mil rahvas paiknes teisiti ning sündimus oli ligi kolmandiku võrra suurem. Viimase 15 aastaga on õpilaste arv Eestis vähenenud 40 protsenti ning õpilaste arv õpe-

”**Hariduse rahastamismehhanismid tuleb muuta selliseks, et need toetaksid omavalitsusi koolivõrgu korrastamisel ning aitaksid hoida kodulähedasi põhikooli.**

kellele sel aastal anti õpetajate palkadeks suurimad summad. Vaadates raha üheksa kuu kasutamist, selgub, et vald on kasutanud riigi toetusest 101 protsenti, kuid viis suu-remat linna alla 90 protsendi.

Jah, ega mõistlik peremees peagi iga kuu raha 100-protsendiliselt ära kulutama. Oluline on aga anda õpetajale see raha, mille riik on tema palgaks eraldanud.

EELNEV NÄITAB ÜSNA ilmekalt ka seda, et vallad, välja arvatud üksikud erandid, pingutavad kõvasti, et tagada õpetaja palk väikesteski koolides. Praegu kehtiv koolide toetuse jaotus eelistab selgelt suuremaid linnu, samas on ka kõige rohkem raha õpetajateni jõudmata Tallinnas.

Hariduse rahastamise aluste ümber on kerkinud palju kuulujutte, mis ei vasta tõele. Kõige kindlam ja piinlikum ongi määramatusega hirmutada neid, kes muudatustest enim võidaksid: omavalitsusi, kes peavad Eestis ülal väikseid kodulähedasi põhikooli.

Keskerakondlane Mailis Reps on väitnud, nagu hakkaksid uue rahastamismudeli korral väikesed omavalitsused saama ainult ühe kooli raha või muutuks jagamine kuidagi ministri suvaks. Valefaktidele tugineva jutu ümberlõkkamiseks piisab vaid eelnõu kättevõtmisest ja lugemisest. Selliseid konstruktsioone sealt kindlasti ei leia.

TOETUSE JAGAMISE uus kord garanteeriks, et umbes 40 protsendis Eestis omavalitsustes oleksid õpetajate palgad täiel määral tagatud, kui klassis on keskmiselt 10 õpilast. Suuremate keskuste ja linnade põhikoolide keskmine klassitäitumus peab olema loomulikult kõrgem.

Kui keegi kusagil räägib, et omavalitsusi ja kooli hirmutatakse mingi universaalse 24 õpilase normatiiviga, on ta heal juhul asjadest lihtsalt valesti aru saanud.

Üldhariduskoolide probleemid, sealhulgas rahastamisküsimused, puudutavad kogu ühiskonda. Kodulähedane kool ja õpetaja palk ei ole ainult õpetaja, koolijuhi või omavalitsusjuhi teema. See on jätkusuutliku hariduspoliitika, aga ka hariduskultuuri küsimus.

PRÄÄNIK

Suure-Jaanis avati renoveeritud noortekeskus.

PIITS

2. detsembril varastati Viljandi Paalalinna kooli riietusruumist mobiiltelefon.

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

1549

Eesti automüüjad andsid novembris klientidele üle 1549 uut sõiduautot ning see tulemus on paarikümne võrra väiksem kui eelmisel aastal. Automarkidest on endiselt turu liider Toyota.

Teiste hulgas vastasid Ruslan Trochynskyi (keskel) üleskutsele tuntud muusikud Sulev Salm (vasakul) ja Margus Põldsepp, kes võtsid pillid kaenlasse ning tulid Ukraina toetuseks laulma.

ELMO RIIG

UKRAINA

Aidas tehti Kiievi keskväljakule sooja

MARGUS HAAV
margus.haav@ajaleht.ee

Viljandi pärimusmuusika aidas oli eile pärastlõunal kontsert Ukraina toetuseks.

Selle peakorraldaja on üheksa aastat Eestis elanud ukrainlane Ruslan Trochynskyi, kes on tuntud menuka folkbändi Svjata Vatra liidrina. Kogu toetus-

kontsert salvestati ning videomaterjal saadetakse Ukrainasse.

Lavale astus mitu harukordset koosseisu. Avapala «Kolm sõpra» esitas trio koosseisus Sulev Salm, Margus Põldsepp ja Ruslan Trochynskyi ning sõnad kõlasid nii eesti kui ukraina keeles.

Kuuldai sai ka trombooni-sooloka võrtsitatud «Viljandi

paadimeest». Teiste hulgas esines Silver Sepp, kes saatis end naelapillil ning esitas igati temaatilist pala «Revolutsioon».

«Kontserdi video saavad erinevad Ukraina telekanalid, Raadio Euroopa, kus seda ootavad Ruslani sõbrad, ja väike löik pannakse ka interneti.» rääkis üks kontserdi korraldajaid Terje Trochynskyi. Ta lisas, et loodetavast näevad seda

ka need tuhanded inimesed, kes külmuvad Kiievi keskväljakul.

«Olukord on seal üsna peata,» ütles Margus Põldsepp. «Kindlat liidrit pole ja kui see peaks esile kerkima, siis minnakse tema järele. Loodame, et see mees kerkib Ukrainast.»

Sulev Salm avaldas lootust, et kõik laheneb Ukrainas hästi.

Ruslan Trochynskyi: Peamine on vältida vägivalda

Ruslan Trochynskyi tuli Eestisse elama ajal, mil Ukrainas käis oranž revolutsioon ja tundus, et elu läheb paremaks. Nüüd tunneb muusik, et tema kodumaa on suures ohus. Seetõttu kutsus ta toetama Ukrainat ning mängima koos ukraina ja eesti muusikat.

Ruslan Trochynskyi, mida räägivad teie tuttavad, kes viibivad Ukrainas sündmuste keerises?

Mul on seal palju tuttavaid eri elualadelt, muidugi eelkõige sõbrad ansamblist Haydamaky ja teised rahvamuusikud. Nad on Kiievi kesklinnas kohal päe-

val ja öösel ning mängivad seal pilli. Saan paljude tuttavate käest infot otseallikast.

Eemalt vaadates võib jääda mulje, et olukord võib kontrolli alt väljuda. Kuidas kohapeal paistab?

Noored ootavad midagi uut, praegu pole nad seda saanud ning peaminister ei taha oma ametist loobuda. Neil on oma kindlad seisukohad, millest peamine on Euroopa Liiduga liitumine. Neist nad ei tagane ning samuti tunnevad nad, et vabadus on ohus.

Igal juhul teeb praegu kodumaal toimuv teile palju muret.

Jah, teeb küll. Provokatsioone tuleb vältida. Muusikud ja kunstnikud kutsuvad kõiki üles ettevaatlikkusele. Rahva seas

Opositsioon protestib

Ukraina opositsioon üritab avaldada umbusaldust peaminister Mõkola Azarovi valitsuskabinetile, kes seisab silmitsi viimase aja suurimate meelevaldustega. Protesti vallandas president Viktor Janukovõtši 21. novembri otsus loobuda viimasel hetkel leppes Euroopa Liiduga. Valitsus põhjendas seda vajadusega

liigub kindlasti neid, kes on palgatud pahandusi tekitama. Põhiline on see, et relvajõud ei sekkuks.

Nii et iga hinna eest tuleb vägivaldalt vältida?

See on peamine. Kontserdil olid kohal paljud minu sõbrad. Aida valisin sellepärast, et seal

taastada kaubandussuhted Venemaaga. Olukorda pingestas nädalavahetusel rahumeelsete demonstrantide jõuga laialiajamine. Inimesed jätkavad Ukrainas pealinnas Kiievis Iseseisvuse väljakul meelevaldust. Rekord saavutati 1. detsembril, mil sinna oli kogunenud ligi 100 000 inimest. (Sakala)

on palju rahvamuusikuid ja nemad hoolitsevad rahvusliku identiteedi eest. Kui pole kultuuri, pole riiki.

Loodan, et Svjata Vatra saab minna ka Kiievisse ja esindada seal Eesti riiki. Selleks on meil muidugi vaja rahalist toetust, aga loodan, et meid abistatakse. (Sakala)

Viljandlased saavad hakata eelarves kaasa rääkima

MADIS JÄRVEKÜLG
madis.jarvekylg@ajaleht.ee

Esimesena Eestis võttis Tartu oma eelarve koostamisel kasutusele linlaste kaasamise idee, mis tähendab, et eelarve ühe osa üle otsustavad linlased. Viljandi kavatseb sama süsteemi kasutusele võtta ületuleval aastal.

Tartus jääb linnakodanike otsustada 140 000 euro kasutamine, mis on umbes üks protsent Tartu investeeringute eelarvest. Linlased esitasid 158 ideed, mille hulgast valisid eksperdid hääletusele 74 ideed. Käesoleva nädala jooksul valivad linlased internetihääletuse teel nendest ühe, milleks linn annab 140 000 eurot.

Viljandi linnavolikogu esimees Randel Länts, kas ka Viljandis on plaanis kaasav eelarve kasutusele võtta? Ma olen kursis selle protsessiga, ma tean, mis nad Tartus teevad, ja kindlasti vaatan üle, mis neil seal välja kukkus.

Praegu ei ole Viljandis selliseks asjaks võimalust, sest selle eelarve on koostanud endine linnavalitsus. Väga raske on tulla aasta lõpul ja eelarve ringi keerata. Oleme otsustanud oma prioriteetide rakendamise hakata 2015. aasta eelarves. Meie koalitsioonilepingus on kaasava eelarve printsiip ära mainitud. See on kindlasti asi, mille juurde me järgmisel aastal eelarvet koostades jõuame.

Viljandi linnavolikogu esimees Randel Länts

Seal peaks olema teatud summa, mille üle linna ühendused ja elanikud saavad otsustada ning oma ettepanekuid teha. Olen juba rääkinud Ivar Talloga e-riigi akadeemiast ja palunud leida tal aega tulla minu pärast kas või tervele volikogule selgitama, mida kaasav eelarve tähendab, kuidas seda tehakse ja mida me peame silmas pidama.

Kui suur see summa võiks olla, mille üle linlased otsustada saavad?

Seda ei oska praegu öelda. Selle koha pealt ärme spekulierime. Las me vaatame kõigepealt eelarvest, mis võimalused meil on. Peame silmas pidama ka seda, et 2015. aastal on vaja korraldada rahvusvahelised hansapäevad. See seab meid väga tõsiselt ülesande ette.

Saatkond räägib popkultuurist

Täna kell 11 jõuavad Viljandisse USA suursaatkonna esindajad, kes peavad gümnaasiumis loengu oma riigi popkultuurist.

Saatkonda esindavad press- ja kultuuriaseatašee Alison Davis ning praktikal viibiv Ohio ülikooli tudeng Ayesha Hamza. Nende tunni aja pikkune loeng Ameerika ajaloost popkultuuri kaudu algab gümnaasiumis kell 13.20.

Gümnaasiumi projektijuhi Ene Nobeli andmetel käsitletakse USA filmi, muusika ja seriaalide ajalugu 1950. aastatest kuni tänapäevani. «Tean, et loengus kasutataval esimesel slaidil on Elvis Presley ja viimasel Facebooki logo,» sõnas ta.

Loengut kuulavad kooli teise aasta ehk tavamõistes üheteistkümnenda klassi õpilased. (Sakala)

TÄPSUSTUS

Kolmapäevase Sakala artiklis «Pilistveret raputasid trummid ja liitumisteema» oli kirjutatud, et Kõo vallavanem Tarmo Riisk esines kihelkonnas ümarlaual Pilistvere pastoraadis. Tegelikult vallavanem seal ei osalenud, vaid pidas kõnet samal õhtul rahvamajas peetud peol. Reporter Egon Valdaru palub eksituse pärast vabandust.

PROBLEEM

Ugala on jälle juhtidega hädas

TIINA SARV
tiina.sarv@ajaleht.ee

Osa Ugala töötajaid läkitas teatri nõukogule kirja, milles leiab, et 17. detsembril valitav uus teatrijuht peaks saama võimaluse tuua endaga kaasa ka uus loominguline juht.

Mäletatavasti lahkus üle-eelmine teatrijuht Peeter Tammearu töötajate kirjaga avalikuks saanud rahulolematuse tõttu.

Nõukogule saadetud lükatuses on viide, et repertuaariplaan on kolmandiku ulatuses täitmata jäänud, mis tähendab väiksemat tulu ja inimeste alakoormatust.

Oktoobris andis Ugala loominguline juht Margus Kasterpalu Sakalale intervjuu. Küsimusele «Teatrijuhitud ütlevad, et majanduslikult ellujäämiseks tuleb teha palju uuslavastusi. Kas Ugalal sellega probleemi ei ole, et lavastusi tuleb peale liiga vähe?» jättis ta lihtsalt vastamata.

Teine etteheide, mille kirja saatjad Kasterpalule tegid, oli suutmatus teha edukat koostööd teatrijuhiga. Kuigi veidi üle aasta ametis olnud Heiti Pakk lahkus teatri juhitud põhjendatult ametlikult tema enesekriitilise kahtlusega oma võimekuse osas peatselt algavat suuremonti suunata, on avalik saladus, et kaks juhti pöörsid lihtsalt tülli.

Ei esitanud ultimaatumit

Eesti rahvusringhäälingu teispäevaõhtuse uudise järgi oli nõukogule läkitatud kirja taga 21 Ugala töötajat. Teatri andmetel töötab neil 84 inimest.

Ugala töötajate usaldusisik

näitleja Vilma Luik on kirja kiirest avalikuks tulekust häiritud. Ta ütles, et nõukogule saadetud kiri pidi jääma siseinfoks nii kaua, kuni läbirääkimised käivad.

«Me ei saatnud nõukogule mingit ultimaatumit, vaid soovisime algatada arutelu,» toonitas Luik. «Tuleb koosolek, kus osaleb ka loominguline juht. Arutame valupunkte, et leida võimalikud lahendused.»

Vilma Luik ütles, et teatrit on raske eemalt juhtida. «See inimene, kelle käe all Ugalal hästi läheb, võiks elada Viljandis.»

Üks teine teatriga seotud inimene leiab, et edukalt suurt draamafestivali korraldab Margus Kasterpalu on eelkõige projektipõhise mõtlemisega ning repertuaarteatrisse see hästi ei sobi.

Kultuuriministeeriumi teatrinõunik Hillar Sein, kes on ka ise Ugala juhi toolil istunud, ütles, et temal ametniku pole eetilise olukorda kommenteerida. Seda enam et Ugalast lahkudes soovitasid nad eelmise loomingulise juhi Indrek Sammuliga parimas usus ise Margus Kasterpalut praegusele kohale.

«Praegu, Ugalast eemal olles, ei saa ma arvustada seda, mida kollektiiv majasiseselt teeb või otsustab,» selgitas Sein ning lisas, et ta ei distantseeri end teatrit ja selle probleemidest, aga sekkumisel on oma piir ja kindlasti ei hakka ministeerium sihtasutuse juhti ja loomingulist liidrit määrama.

Remondi pärast ta oma sõnul ei muretse. «Projekteerimisega on teater tugevalt seotud ja loodetavasti hakkab ehitama Riigi Kinnisvara aktsiaselts,» rääkis Sein. «Järelevalveks palkab teater asjatundja. Kust üldse on tulnud arusaam, et teatri direktor peab kursis ole-

ma konstruksiooni kandevõime või betooni kivistumise ajaga? Teatrijuhi töö on tagada remondi ajal teatri igapäevatöö jätkumine.»

Ugala nõukogu esimees Kalle Jents arvas, et lähinädalad toovad juhtunusse selgust. Ta nentis, et majanduslikult ei ole Ugalal läinud kõige paremini, ja nimetas üheks põhjuseks menulavastuse puudumist.

JUHID

Ugala loominguline juht Margus Kasterpalu asus Viljandis tööle mullu 11. mail, teatrijuht Heiti Pakk 1. novembril.

Küsimusele, kas ka nõukogu Ugalas tekkinud olukorra eest vastutab, vastas Jents, et nõukogu on järelevalveorgan ega saa teatri juhtimisse sekkuda. «Valvame, et ei tehtaks rumalaid juhtimisotsuseid ja eelarve oleks tasakaalus. Tahame veel sel aastal uue juhi paika panna. Siis selgub, kas tema koostöö loomingulise juhiga hakkab laabuma või peab ta leidma uue inimese.»

Usub Ugala ilusat tulevikku

Margus Kasterpalu ütles, et näitlejad kohtuvad omavahel ja ka temaga neljapäeval. «Siis saame kõike arutada.»

Kommenteerides etteheidet, et uuslavastusi on vähe ja repertuaariplaan täitmata, ütles Kasterpalu, et on juba oma tööle tuleku ajast läinud kevadel kuulnud jutte sellest, et pole hea teha liiga palju uuslavastusi ja mängukavas olevaid repertuaarist maha võtta, enne kui need on päris tühaks mängitud.

«Seesama väike publiku arv ja suur saal sunnivad järjest uusi lavastusi välja tooma, aga vaatajaid ikka ei jätku,» rääkis ta.

Loomingulise juhi meelest saaks olukorda parandada väljasõitudega, mille arv tema kinnitusele on viimasel ajal tunduvalt suurenenud.

Heaks mõtteks peab ta koostööprojekte, mis võimaldavad välja tuua mastaapseid lavastusi ja kulud pooleks jagada. Koos Tallinna Filharmooniaga lavastati suvel muusikal «Arabella», mis jõuab varsti Ugalas publiku ette, ning Vane-muisega kahasse toodi lavale «Utopia» kolmas osa.

Etteheidet, et Ugala näitlejatel ei ole rakendust, ta oma sõnul väga tõsiselt võtta ei saa, sest praegu on teatris töötava näitlejaid väga vähe.

«Trupp on üsna suur, sest võtsime sügisel tööle kuus noort ega tahtnud töölepingut lõpetada ka vanemate näitlejatega, kes on pensionieas. Nad töötavad küll väiksema koormusega, aga laval on eri generatsioonid, mis on teatris suur pluss. Suure trupi puhul on paratamatult ka neid, kel on väiksem koormus,» arutles Kasterpalu.

Tema sõnul on olukord, kus poolteisekümne aasta jooksul on vahetunud või vahetumas kaks teatridirektorit, pingeline ning otsuseid on raske langetada. «See on väga keeruline, aga see tuleb üle elada.»

Margus Kasterpalu ütles, et vaatab Ugala tulevikku positiivselt, eriti kultuuriministeeriumis tehtud rahastamisotsuseid silmas pidades. «Näen Ugala tulevikku väga helgetes värvides. Kas mina seda kaasa teen või mitte, on juba teisejärguline küsimus,» lausus ta.

Ugala loominguline juht Margus Kasterpalu usub Viljandi teatri ilusasse tulevikku, aga pole kindel, kas temal on selles koht. ELMO RIIG

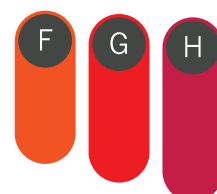
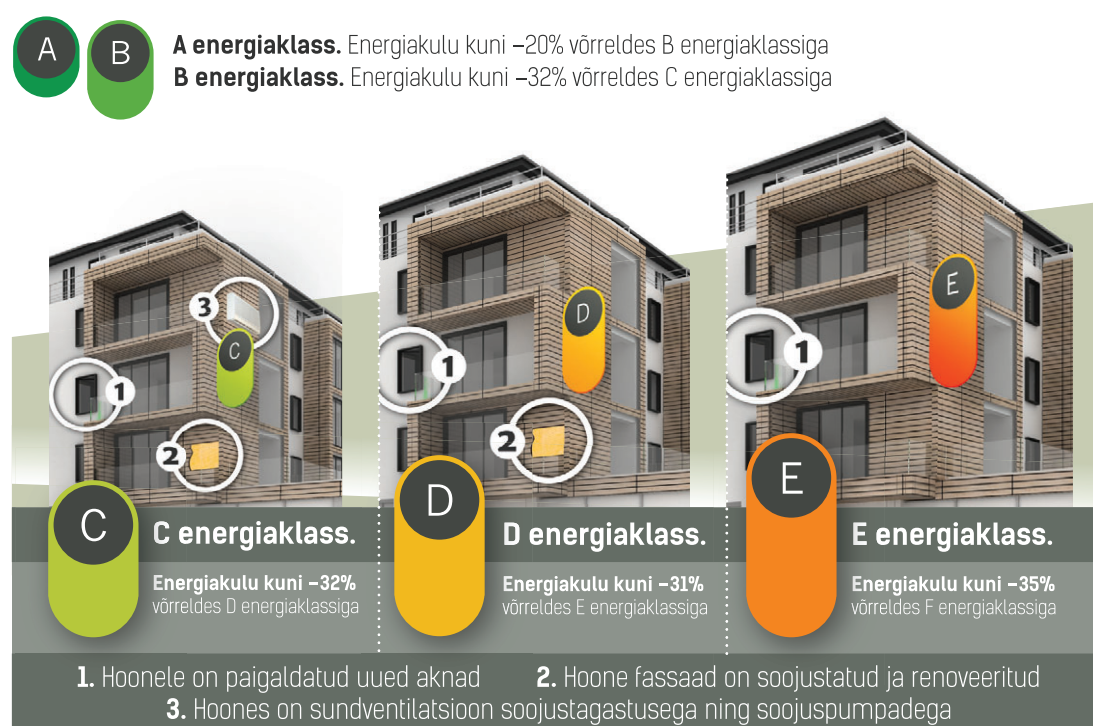
VAHEL ON MÄRGIL VAHE

Kuidas teha vahet majade, korterite või mis tahes hoonete vahel, mis on väliselt justkui täpselt ühesugused, aga sisult vägagi erinevad?

Energiaühenduse osas aitab Sind energiamärgis. See sama, millega oled harjunud tehnikapoodides. Hoonete puhul näitab see, milline on projekteeritud energiavajadus või tegelik energiatarbimine ning ostjana või rentnikuna on see Sinu jaoks kahtlemata oluline info – see näitab, kui suured saavad olema Sinu energiakulud hoone üllalpidamisel. Energiamärgis on vajalik ja hoone müümisel või rentimisel on selle info kuulutus lisamine kohustuslik.

Vaata põhjalikku infot
www.tja.ee/hoonete-energiaklassid

F energiaklass. Energiakulu kuni –35% võrreldes G energiaklassiga
G energiaklass. Energiakulu kuni –17% võrreldes H energiaklassiga

Noortekeskuse teise korruse saalis on koha leidnud suurepärane heli- ja videoaparatuur. Noored saavad seal harjutada diskoritööd ja vaadata enda tehtud filme.

MARKO SAARM

NOORTEKESKUS

Suure-Jaanis avas ukseid unistuste maja

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Teisipäeva õhtul volas Suure-Jaanis noortekeskuse majja väga palju noori, alates väikestest mudilastest ning lõpetades gümnaasiumi lõpuklassi noormeeste ja neidudega.

Suuremaid lustijaid ootasid renoveerimise järel avatud keskusehoones elektrooniline korvpallimäng, koroon- ja õhuhokilaud ning muud suured mängusaali atraktsioonid. Mudilased möllasid lastekeskuses, kus sai näiteks läbi seina ronida ja liumäest pallimerre sõita. Nii mõnigi väike- mees ahhetas imetlusest. Rahvast oli esialgu nii palju, et mõni väiksem laps osale asjadele esialgu ligi ei pääsenudki.

Noored teevad filme

Uues majas on moodne arvutipark, loovusringi meisterdamisklass, infojaam, peosaal, köök-puhkeruum, meediaklass, suure poksikotiga enese väljaelamise tuba, õõbimisvõimalus ja saun.

Meediaklassis ootavad noori professionaalne ja poolprofessionaalne videokaamera. Videopildi töötlemiseks tuleb varsti silinderja kujuga arvuti.

«Noored saavad asuda Mikkeli Notta juhendamisel filme tegema. Ta on teinud hulga videoid, sealhulgas ühe

Marek Sadamast,» kõneles Suure-Jaanis valla arendusnõunik Aino Viinapuu.

Noortekeskuse juhataja Marlen Silma sõnutsi hakkavad uuest aastast tegutsema zumba-, loovus-, meedia- ja robotikaring ning kokandusklubi. Samuti hakkab majas koosolekuid pidama valla noortevolikogu ning kui leitakse juhendaja, hakkavad seal koos käima noorkotkad. Tänu saunale ja majutusruumidele on keskuses võimalik korraldada laagreid ning majutada praktikante ja vabahtlikke.

Soomlased on kadedad

«Mina olen teie peale heas mõttes kade,» sõnas avamisel Suure-Jaanis Soome sõprusvalla Jokioise spordi- ja noorsootöö nõunik Jari Menna. Tema sõnutsi nendel nii uhket maja noortele ei ole.

Et avamispäeval oli Suure-Jaanis spordi- ja noorsootöö nõuniku Mati Adamsoni sünnipäev, mainis nii mõnigi naljatamisi, et ta on endale ilusa tähtpäevakingi teinud. Adamson ise seda seost eitas. «Ajastasime avamise sellele päevale, sest 2000. aasta 3. detsembril võeti Suure-Jaanis vallas tööle esimene noorsootöötaja,» selgitas ta.

«Noortekeskus on nagu muinasjutt, seest ja väljast imeilus. Nüüd on meil kõik olemas – see on täiuslik maja,» leidis Aino Viinapuu, kes oli kirjutanud uuendamiseks vajamineva raha leidmiseks projekti.

Projekti kogumaksumus

oli 870 378 eurot, sellest 95 protsenti tuli sihtasutuse Innovate vahendusel Euroopa regionaalarengu fondist, valla omaosalus oli viis protsenti. Ehitusprojekti tegi osatühingu EMP A&I arhitekt Heidi Karro, ehitas aktsiaselts Pärin.

Pika ajaloo maja

Rekonstrueerimise käigus võeti kasutusele energiasäästlikud lahendused: katusel on vett soojendavad päikesepaneelid ning maja on maaküttega. Ehitajate töö pälvis tellijalt, Suure-Jaanis vallalt, vaid kiidusõnu.

Noortekeskus paikneb hoones, mis 167 aastat tagasi ehitati koolimajaks. Hiljem on seal asunud vallamaja, sovhoosikontor ja õpilaskodu. 2006. aastal pärast valdade liitumist kolis Suure-Jaanis vallavalitsus sealt välja ja maja jäi noortekeskusele. Et hoone oli ajahambast puretud, otsiti selle renoveerimiseks raha juba pikemat aega. 2008. aastal esitletud taotlus paraku rahastust ei leidnud.

Mullu mais avati Suure-Jaanis noortekeskuse juures 655-ruutmeetri vaba aja väljak, millel on tänavakorvpalliplats, paintball'iväljak, skate-park, trikirattarada, minigolfirajad, liiklusväljak ja muud huvitavat.

Mati Adamson ütles, et keskusesse püütakse tuua noori igast valla otsast. Selleks vaadatakse üle bussisigraafik ja kasutatakse keskuse enda mikrobussi. «Lapsi on vaja koondada ja neile parimat teenust pakkuda,» lausus ta.

Riigikogu aseesimees vaatab Viljandimaad

Riigikogu aseesimees Jüri Ratas külastab reedel koos kahe erakonna kaaslasega riigikogu liikmega Viljandimaad. Ta annab kahes koolis ühis-konnaõpetuse tunni ja tutvub lähemalt Abja vallaga.

Keskerakonda kuuluva Jüri Ratase ringreis algab kell 8.45 Saarepeedi koolist, kus ta annab õpilastele tunni. Kell 10.35 annab ta tunni Karksi vallas Kitzbergi gümnaasiumis.

Keskpäeval jõuab Jüri Ratas Abja-Paluoja ja seal liituvad temaga Viljandimaalt riigikokku valitud Enn Eesmaa ja Priit Toobal. Abja vallavane-

ma Peeter Rahneli juhatusel käivad parlamendi liikmed Abja päevakeskuses ning Abja gümnaasiumi spordikompleksis, kuhu vald rajab praegu ujuulat.

Kell 13.30 algab kohtumine Viljandimaa omavalitsuste juhtidega.

Riigikogu aseesimehe Jüri Ratase nõuniku Tanel Kiige teatel peab Ratas väga tähtsaks kõigi Eesti maakondade olude tundmist. «Seetõttu korraldab Jüri Ratas juba seitse aastat ringreise, mille käigus kohtub ta kohalike inimestega ning arutab ettevõtjate ja omavalitsusjuhtidega piirkonna probleeme ja arenguid,» teatas ta.

Jüri Ratas on vähemalt ühe korra käinud igas Eesti omavalitsuses. (Sakala)

Parlamendi asespiiker Jüri Ratas käib reedel kolmes Viljandimaa vallas. TOOMAS HUIK (POSTIMEES)

Jakobsoni koolis on nädal energiat täis

Esmaspäeval algas Viljandi Jakobsoni koolis energianädal, mille igal päeval on põhikooli õpilastele energiaga seotud õpitoad.

Esmaspäeval tehti ots lahti viiendale klassile mõeldud õpitubadega, teisipäeval käisid nendes kuuenda klassi õpilased, eile seitsmenda klassi õpilased ja nii edasi. Iga vanuserühm saab valida viie või kuue õpitoad vahel.

Iga koolipäeva kolmas vahetund on sel nädalal energiline: kooli õpilasesinduse eestvõttel korraldatakse mitmesuguseid tegevusi.

Täna on nii alg- kui põhikooliklasside liikumiskavade võistlus.

Nädala teema on põimitud ka ainetundidesse. Näiteks seitsmes ja kaheksas klass vaatlevad ajalootunnis eri energialiikide prisma läbi teh-

nika arengut ja koostavad sellest ajajoone.

Jakobsoni kooli huvijuhi Moonika Pärna sõnul otsustati kevadel, et sel õppeaastal on koolis kaks projektinädalat. Energianädal on neist esimene, teine, veenädal, peetakse mais.

Pärna selgitust mööda tulevad nädalate teemad rahvusvahelistest projektidest, milles kool on varem osalenud. (Sakala)

Kalastuskeskus

Kui ostad kombinesooni, saad Rapala talvesaapad TASUTA!

Kampaania tooteks on Rapala, Westini või Kineticu kombinesoon või soe talvine välisriietus. Kampaania kestab, kuni kaup jagub või kuni 20.12.2013. Kampaania kehtib Tallinnas, Viljandis ja Pärnas Kalastuskeskuses. Kampaania korraldajale jääb õigus muuta kampaania tingimusi. Kampaaniapakumise kehtib ainult kliendikaardiga.

KINETIC

Maglo Minnow

WAKE

SHIMANO

Rapala

6. detsember

MUST REEDE

KÕIK VÄHEMALT

-20%

tavahindadest

POP SPORT!

Tartu tn 1A, tel 433 3192
E-R 10.00 - 18.00 L 10.00 - 15.00 www.popsport.ee

DELUX DREAMS

PARGI t 3
R kella 11-17 ja L kella 9-14

TEHASE VÄLJAMÜÜK

KAUPLUSES SAAB OSALEDA MUUSIKAPADJA LOOSIMISES!

SOODUSHINNAGA VOODIPESU
hind alates **9,90€**

SOODUSHINNAGA VISKOPADJAD
19,90€

SOODUSHINNAGA MUUSIKAPADI
29,90€

SOODUSHIND
899€
hind enne 1715€

Ocean Race voodikomplekt 180 x 200 cm

www.facebook.com/DeluxViljandi

ÜHISTRANSPORT

Uuest aastast võib buss Maarjamõisas peatuda

STEN MAHOV
sten.mahov@ajaleht.ee

Mitu Viljandi ja Tartu vahet sõitvat liinibussi hakkab suure tõenäosusega uuest aastast Tartusse ning tagasi sõites peatuma Maarjamõisa haigla ees.

Et paljudel Viljandi inimestel on Maarjamõisa haiglakompleksi tihti asja, saatis Viljandi maavalitsus Viljandi-Tartu liinil tegutsevatele bussifirmadele kirja, milles palus kaaluda haigla lähedale jääva Kaare peatuse lisamist sõiduplaani. Varem on lähimad peatused olnud Soinaste või Pauluse.

Teoks see mõte ei saanud, sest Tartu linnavalitsus on keelanud seal kaugliinibussidel peatuda, põhjendades seda suure liikluskooresusega.

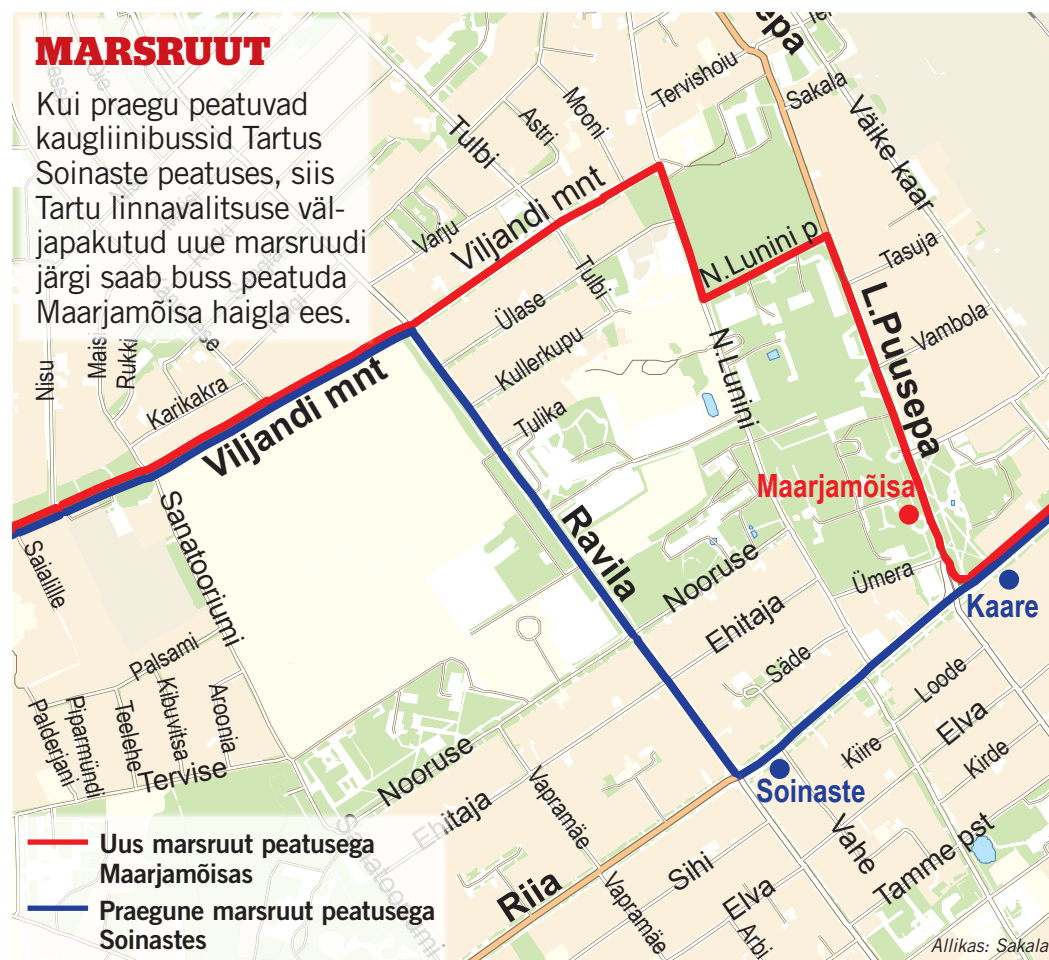
Samasuguse järelepärimise saatis toona Tartu linnavalitsusele ka maavalitsus. Novembris vastasid heade mõtete linna ametnikud, et kuigi suure liikluskooresuse tõttu ei ole kaugliinibussidel Kaare peatuses võimalik peatuda, on linnavalitsus nõus kooskõlastama Viljandist Tartusse sõitvate bussiliinide marsruudi muudatuse nii, et bussist saaks maha minna Maarjamõisa haigla ees.

Pakutud marsruut läheks Viljandi maanteelt Lunini, Lunini põigu ja Puusepa tänava kaudu Riia maanteele.

Kui on nõudlus, peab olema ka pakkumine

Viljandi maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakonna juhataja Kaupo Kase sõnustas, et ettepanek saadetud edasi bussifirmadele ning oodatakse vastuseid. «Praeguseks pole mulle ühtegi vastust silma jäänud. Neil on veel ka aega,» ütles Kase.

Aktsiaseltsi Hansa Liinid juht Madis Lepp lausus, et paberitöö käib ning üsna varsti peaks buss uut marsruuti mööda Tartu bussijaama sõitma hakkama. «Paari päeva

jooksul anname viimase lihvi ning saadame sõiduplaanid maakondadesse kooskõlastamiseks. Loodetavasti jõuavad omavalitsused vastata jaatavalt veel sel aastal,» rääkis ta.

Sõidugraafiku muudatuste kohta lausus Lepp, et väikseid rahalisi kohustusi see bussifirmale küll toob, kuid loodetavasti hakkavad inimesed võimalust kasutama ning pikapeale toob piletitulu investeeringu tagasi. «Praegu pole veel jõudnud täpsustada, mismoodi bussid peatuma hakkavad. Kui on mahaminejaid, siis sõidetakse uutmoodi, kui ei, siis vanaviisi.»

Vaja on analüüsida tänavate seisukorda

Bussifirma klientidele uus kord pileti hind ei tõsta. «Kui on inimesi, kes seal maha tahavad minna, siis miks mitte seda ka nii teha,» tõdes Hansa Liinide juht.

Aktsiaseltsi GoBus Pärnu regiooni liinilistik Toomas Talts ütles, et lõplikku otsust tehtud ei ole ning selleks tuleb ära oodata teiste bussifirmade vastused. Samuti tuleb pilk peale visata tänavatel toimuvale.

«Mulle tundub, et ehk võiksime Maarjamõisa haigla juurest läbi sõita. Samas peame vaatama, kas tänavad on piisavalt laiad ning kas talvel on teed lumest puhtaks lükatud,» lausus ta.

Küsimusele, millal võiks uue graafiku käiku lasta, vastas liinilistik, et tõenäoliselt jääb selle otsustamine uude aastasse. «Kõik bussifirmad võiksid sel juhul ühte marsruuti pidi sõita, sest vastasel juhul tekib inimestel segadus, milline buss sõidab haigla juurde, milline mitte.»

Bussifirma Taisto liinispetsialist Jan Landrat ütles, et firma pole oma seisukohta selles küsimuses kujundanud.

See eeldab tutvumist marsruudile jäävate tänavate seisukorraga ja võimalusega nendel bussiga manööverdada.

«Ettepanek tähendab igal juhul seda, et siis tuleb loobuda Soinaste peatusest, sest see ei jää enam marsruudile. See- ja mis ühele sõitjale tähendab lühemat jalavaeva, võib teisele tähendada jälle pikemat,» ütles Landrat.

Tema sõnustis on oluline, et igasuguste ettepanekutega kaasneks ka statistiline analüüs: kui palju inimesi üldse sooviks kasutada Maarjamõisa peatust. «Seda me praegu ei tea ja sellekohast infot ei ole edastanud ka Viljandi maavalitsus.»

Ka osahing Eesti Buss ei ole veel seisukohta välja kujundanud. «Analüüsime seda ettepanekut ning vastame esimesel võimalusel,» teatas kommunikatsioonijuht Gert D. Hankewitz.

Laupäeval, 7. detsembril ilmub koos Sakalaga

AJAKIRI TEADLIKULE TARBIAJALE

Kirjutame:

- LIIKUMINE** Põhjalik ülevaade eestimaistest talvistest liikumisvõimalustest.
- JÕULUD** Abiks kingituste valimisel. Hea jõuluvana paneb laste silmad särada.
- TEEME ISE** Kuidas teha koduõlut?
- ILU** Nõuanded talviseks juuste ja naha hoolduseks.

Ajakiri kõigile Sakala, Pärnu Postimehe, Virumaa Teataja, Järva Teataja ja Valgamaalase tellijatele **TASUTA!**

TEEMAD

Toimetaja TIINA SARV, 433 0052, tiina.sarv@ajaleht.ee

2

Viljandis Inkeri pae-
vakodus käib kaks
korda nädalas koos
eakate võimlemis-
rühm Urve Tamme
juhendamisel.

Ajurakud taastuvad ja mälu paraneb ka eakatel inimestel

TIINA SARV
tiina.sarv@ajaleht.ee

Ühes doktor Ozi, tuntud Ameerika teletohtri saates oli kõne all aju vananemine. Stoodios oli külas ajurveda põhimõtteid järgiv hindu ravitseja Deepak Chopra, kes on teinud koostööd ka Harvardi ülikooli neurogeneetikutega.

Kõigepealt kummutati saates peaaegu kõigile teada müüt, et ajurakud hävinevad pidevalt ega taastu enam. Maaailma juhtiv Alzheimeri tõve uurija, Harvardi ülikooli professor Rudolf Tanzi on tuvastanud, et aju on hästi taastuv ning muutub kogu aeg. Pole vaja palju vaeva näha, et aju heaks iga päev midagi teha ja oma mälu parandada.

Deepak Chopra nimetas esimese asjana uute asjade õppimist. Kahjulik on olla kogu aeg rutiinis. Esineja andis lihtsaid soovitusi, nagu püüdkie nööpe kinni panna vasaku käega (vasakukäelised paremaga) või pange kell teisele käele. Sellised lihtsad asjad seadistavad aju ümber.

Et mäletada asju, mis noorena iseenesest meelde jäid, tuleb vanemas eas neist ja endast vajalikul hetkel teadlik olla. Näiteks parkimisplatsil vaba kohta otsinud ja lõpuks leidnud, pargime auto millelegi mõtlemata automaatselt sinna ja pärast ei pruugi mäletada, kuhu täpselt see jäi. Tehes seda teadlikult, mõeldes kohale ja iseendale parkimise hetkel, jääb see meile hoopis paremini meelde.

Hea ajutoiduna nimetas Deepak Chopra nisuidusid, mis alandavad organismis homotsüsteiini taset. Homotsüsteiin on aminohape, mis kahjustab lisaks ajule artereid ja nõrgestab immuunsüsteemi.

Kiita said ka mustad sõstrad, mis toidavad aju hipokampust, tõrukõrvits, mis sisaldab palju kasulikku foolhapet, ja India tikker ehk amalaki, mis toidab ja kaitseb DNA-d ning puhastab keha mürgidest.

Saates õpetatud nooreks mediteerimist ei riski leheveergudel edasi anda. Katsuda aga nööpe teise käega kinni panna, teha oma toiminguid mõtestatult ning süüa nisuidusid ja musti sõstraid – see ei tohiks kellelegi kahjuks tulla.

LIIKUMINE

Kui loodus enam ei hoolitse, tuleb asi ise käsile võtta

TIINA SARV
tiina.sarv@ajaleht.ee

Psühholoog ja võimlemistreener Reet Pool ütleb oma raamatu «Tree-ni terviseks koos minu-ga» eessõnas, et kuni 40. eluaastani hoolitseb loodus meie keha eest. Siis aga peaks bioloogiline programm – laste saamine ja üleskasvatamine – saama täidetud ning meie organismi eest enam erilist hoolt ei kanta.

«Just 40ndate piirist hakkavad meie kehalised võimed alane-ma: lihaskude väheneb, liigesed muutuvad jäigemaks. Nagu olematusest tekivad igasugused tervisehädad. Kord valutab siit, kord torgib sealt. Süda jukerdab. Hooajalised haigused tükivad ligi. Unehäired. Krooniline väsimus piinab. Pidevad probleemid ajavad närvi. Stress ehitab ümber keha keskme rasvapadja. Teotahe asendub sooviga end kõigest lahti rebida ja puhata. Kõik see süveneb ja areneb aastatega edasi ja edasi,» annab Reet Pool olukorrast üsna ilmeka pildi.

75.–80. eluaastaks on kadunud 40 protsenti noorusaja lihasrakkudest. Kudede veesisaldus on kahanenud. Rakutsandil leiavad aset organismi kuivamine, rasvumine ja sidekoestumine. Luukude hõreneb.

Vananemist ei saa vältida ka kõige paremate geenide ja ideaalse elustiili puhul. Ometi saab inimene selle valutumaks kulgemiseks palju ära teha.

Reet Pool ütleb, et siis, kui loodus on meie eest hoolitsemise lõpetanud, tuleb asi enda kätte võtta. Kel on aega ja tahtmist, võib tema paksu ja värvifotodega illustreeritud raamatut uurida. Loodetavasti on see saadaval ka raamatu-kogudes.

Kaks elustiili

Mina läksin selle teadmise-ga, et arvestatav osa mu lihaskoost on juba kadunud, hoopis Viljandi haigla taastusravi osakonna füsioterapeudi Lilian Lunti juurde. Nii me seal siis vestlesime, kaks eakat naist: eluaeg tarmukalt sporti teinud kehakultuuriteaduskonna lõpetanu ja kehalise aktiivsuse mõttes lõputu arv kordi uut elu alustanud filoloog.

Millegipärast arvan, et minutaolisi on siin ilmas rohkem. Kui selg või mõni liiges väga tunda annab, ei ole laiskusest

Viljandi haigla taastusravi osakonna füsioterapeut Lilian Lunt näitab kõige paremat harjutust käelihaste treenimiseks.

MARKO SAARM

juttugi ja võimlemine on igapäevane. Koos valuga kaob aga sageli ka ind end sihiteadlikult liigutada. Kuni mõne aja möödudes tuleb uus agar algus. Ainus erand on kepikõnd. Sellest lustist ma naljalt loobuda ei taha.

«Ma ei ole pärast puusaoperatsiooni enam kolm aastat trenni teha saanud,» ütleb aastakümneid võrkpalli mänginud Lilian Lunt kahetsevalt, «aga ma võimlen igal hommikul. Pool tundi raudselt, et kõik liigesed saaksid läbi töötatud.»

Ta sirutab oma käevarre ette ja demonstreerib, et see ei ole veel kuigi lõtv.

«Kui käevarrelt juba «tiivakesed» alla ripuvad, siis vanemas eas neid kuhugi ei kaota, aga neid saab ära hoida,» räägib füsioterapeut. Hüppab oma proteesitud puusadega siuhti püsti ja näitab parimat käevarrelihaste treenimise harjutust: ennast tuleb laua serva najal ülles pumbata. «Seda harjutust võib teha ka seinla najal, aga siis ei ole efekt nii suur.»

Teine asi, mida spetsialist kiidab, on harjutuste tegemine väikeste hantlitega. «Need ei pea rasked olema, nii kilo ringis. Harjutusi võib vabalt teha istudes, siis on kergem.»

Staažikas liikumisravi juhendaja rõhutab, et kunagi ei tohi käega lüüa, sest liikumise-st saadav kasu on igas eas

ARVAMUS

AITA
PETERS,
kauaaegne
treener

Viljandi on väike roheline linn ja liikumisvõimalusi on kõikjal. Paalalinlastel on mõnus kasutada Paala järve äärset rada. Käime seal hommikuti kepikõndi tege-mas.

ilmselge, isegi kui selle abil enam nooreks ja siledaks ei muutu. «Kui hakkavad kimbutama füüsilised vaevused, saab mõõduka hulga õigete harjutustega neid ohjes hoida,» teab ta oma kogemustest.

Vanusepiire ei ole

Lilian Lunti juurde ravivõimlemisse on saadetud üsna soliidises eas patsiente, kes pole varem sellise kehaarendusega tegelnud. Algul on mõnigi tema sõnul väga pessimistlik ega vaeu seda varjama. Kui aga enesetunne ilmselgelt paraneb, muutub ka suhtumine.

Treener meenutab üht

On rõõm näha, et inimesed on liikumisharjumust taas omaks võtnud. Järve ääres võib kohata igas eas inimesi: kes jookseb, kes sõidab rattaga, kes teeb kepikõndi või jalutab niisama.

Meenub üks hommik nädal tagasi. Maa oli härmas, järve auras, veepinnalt tõusvas udus ujusid luigid ja eemal istus üksik õngitseja. Nii ilus looduspilt paneb kõike unustama ja lisaks kehale saab turgutust ka hing.

kauaaegset haiglatöötajat, kelle raviarst seljahädaga võimlema saatis. «Algul ütles see naine, et üle kahe korra ta küll ei tule. Mina vastasin, et proovime ikka kõik korrad läbi teha. Ta käiski kümme korda ja tuli mõne aja pärast uuesti. Nüüd käib siin igal aastal.»

Praegu on vanim võimlemas käija 91-aastane tragi ja elurõõmus proua.

Eriti vanemas eas on oluline, et harjutused arvestaksid tervist ja võimekust. Sellepärast on kasulik vähemalt esimesed korrad teha neid vilunud juhendaja käe all. Ravivõimlemise saatekirja saab anda ka perearst.

«Kahjuks ei ole meil ka kui-gi palju eakate võimlemisgru-ppe. Sel on lihtne põhjus: saali-üürid on kõrged ja pensionist elavad inimesed ei suuda neid maksta. Aga kes tööpoolest tahab, leiab võimaluse,» räägib Lilian Lunt.

Väga hea on tema kinnitusel kepikõnd, aga seegi tuleb kätte õppida teadja inimese juhendamisel. «Sellest pole palju abi, kui keppe järele vedada või nendega lihtsalt niisama toksida. Käsi tuleb ette sirutada ja siis tahapoole lükates lõdvestada. Nõnda saab kasu kogu keha.»

Taas hommikuvõimlemise juurde naastes sõnab Lilian Lunt, et seda ei pea tegema pikalt, küll aga järjekindlalt igal hommikul. Siiski ei piisa ka eakale inimesele ainult hommikusest liigutamisest, paar korda nädalas peaks sellele lisanduma ujumine, võimlemine, kepikõnd või lihtsalt üks kena pikem jalutuskäik. «Seda pole vaja ainult lihaste toonuses hoidmiseks. See on oluline ka südame-veresoonkonna töökorras püsimiseks.»

Naine, kelle käe all on oma tervist võimlemise abil aastate jooksul parandanud sajad inimesed, ütleb, et temalt on rohkem kui kord päritud, miks ta ei võta väljaspool haiglat mõnda rühma juhendada. Vastus on tal olemas: «Kui ma päriselt pensionile jään, siis teen selle ära.»

TERVISERADA

Oh sa pime, pime, pime – maailm on imeline!

ÜLLAR PRIKS
yllar.priks@ajaleht.ee

Linnainimestel on kombeks halada, kuidas hing ikkab metsalõhna, linnulaulu ja taeva laotuse järel, kuid argielust pole lihtsalt mahti lahti ütelda.

Viljandlaste puhul on see sulaselge silmakirjalikkus, sest kõik see ilu on kogu aeg meie ümber. Tuleb ainult uksest välja astuda ja seada sammud näiteks ümber Viljandi järve kulgevale terviserajale.

Eks ma tegelikult ole ka ise üks neist ohkijaist. Õnneks oli mul julgust seda endale tunnistada.

Et kõik kohe algul selge oleks: mingi jalutaja tüüp pole ma kunagi olnud. Nädalalõppudel mind kirevas dressis ja peapaelaga toikakõnnil ei trehva. Käin küll aeg-ajalt jala tööle, aga ka siis leian alati võimaluse solvuda – olgu siis ilma, ettevõtte autot juhi või ehamugavate jalanõude peale. Seepärast pidi mu kallid kaasa endale tassi jagu kuuma kohvi otse kopsu tõmbama, kui kuulis elektriauto mõõtu mehelt vallutatud ideed teha tiir ümber Viljandi järve.

Argumenteeritud arutelu tulemusena muutisime marsruudi poole võrra lühemaks. Ei, mitte üle järve ujumist kavva võttes. Otsustasime, et õige tunde saamiseks piisab mul ka linna vastaskalda läbimisest. Pean tunnistama, et mõnikord oskab naine mul endaga nõustumise kahtlaselt lihtsaks teha.

Igatahes ühel kaunil hetkel leidsin ennast Orika silla juures pilguga auto tagatulesid saatmas. Seljas oli

mugav riietus ning taskus märkmik, pliiats ja pudel kodust õunamahla. Hakkasin veerema.

Peagi pörkusin ühe tervisejooksjaga. See oli auväärses eas habetunud harrasmees. Minu reipa ja heakskiitva peanoogutuse peale lisas ta sammu.

Emakese looduse embuses

Esialgu pakkus mulle huvi iga rohukörs, lääpas aed ja sammaldunud kivi. Oli meeldiv tunda, kuidas ümbrus linnainimese avasüli vastu võtab. Sedasi iluledes tekkis viivuks suisa hirm, et mine tea, millal rada niimoodi läbitud saab. Kui ühest teeäärsest majapidamisest möödusin, tuli õnneks appi vasika mõõtu peni, kes hüsteeriliselt klähvades vihjas, et on ennegi teda kinni hoidva keti läbi hammustanud. Eemaldusin kiirendatud sammul.

Peagi kulgesin armsal siksakitaval metsarajal. Pannin tähele, et ehkki olin tsivilisatsioonist eemaldunud, kostis kogu aeg liiklusrumina. See tundus vaat et valjemgi kui linnas ja kaikus kuidagi kumedit. Aga millised lõhnad, värvid ja helid! Need moodustasid kokku justkui kummitusliku muusikapala kusagilt lapsepõlve hämarusest. Ainult et punni, mis sa punnid, esitaja meelde ei tule. Omamoodi elevust pakus muide isegi jalaga maapinna tunnetamine. Linnainimest on tõesti lihtne lummata, mõtlesin.

Kui Sammu li hobusetallidest möödusin, tundsin ennast juba vahva ilmarändurina ning ümisesin totakalt naeratades Apelsini hittlugu «Seljakotid selga...». Ühele halli karva suksule läks mu reibas meel kuidagi eri-

liselt korda ning ta astus otsejoones aia serva. Üheskoos tegime mu väikesele soolokontserdile võimsa finaali ja esitasime duetina «Vandersellide» saate tuluslaulu. Teate küll: «Oh sa pime, pime, pime...», siis hobuse puristamine ja minu: «Maailm on imeline!»

Varsti hakkas keha märku andma, et jalutuskäik kisub spordiks kätte. Tõusud olid läinud pikemaks ja järsemaks. Kui lõpuks tippu välja jõudsin, pidin mõnda aega käsi põlvedele toetades südant jälle õigesse rütmi puhkima.

Ennast taas sirgu ajanud, võttis avaney vaatepilt ahetama. Kogu Viljandi oli peo peal, justkui postkaardil!

Vahel tasub asju vaadelda ka eemalt

Tõepoolest, armsad inimesed, loodusesse minok on juha seepärast erinev ja võimas kogemus, et laseb sul linna peale eemalt vaadata. Minu puhul oli see nii suisa mitmes tähenduses. Luristasin hingematvat vaadet nautides peaaegu kogu õunamahla kereesse.

Alles uuesti liikuma hakates märkas, et mäe otsas on omakorda veel üks mägi. Võtsin hetkeks küsimärgi kuju ja et midagi tegemata ei jääks, vallutasin ka tolle tipu. Rullikutega roostes rauakolakas mäepervel andis aimu, et kunagi on sealt surmatrotsijad suuskadega alla kihutanud.

Edasi läks liikumine jälle lihtsamalt, sest vonklev metsarajake lasi matkaselil tasapisi järvepinnale lähemale laskuda. Tundsin ennast kui Robin Hood Sherwoodi laanes ülejäänud vabameeste poole lonkivat. Vaimusilmas ootasid

ees lõkettuli, millel küpses maitsev hirvekints, ning tammevaadis loksuv Nottinghami šerifilt pihta pandud punavein.

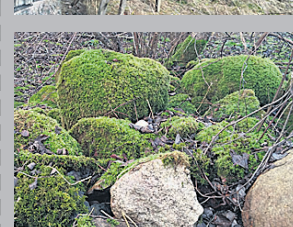
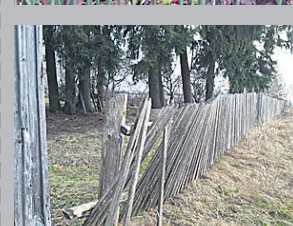
Kui olin omadega päris järve kaldale jõudnud, avastasin, et müra oli kogu aeg tekitanud hoopis kaks suurt kollast kaatrit, mis arutult järveveel edasi-tagasi sahmisid nagu akna vahele jäänud porikärbsed. Neid jälgis kaldaäärsest roostikust üks isapart, kelle ümber liugles graatsiliselt kaks emast praaksujat.

Metsaelanikud hoidsid distantsi

Rada tõi mu järve Viiratsipoolsesse otsa. Siin läksid tõusud ja langused nii järsuks ja tihedaks, et oleksin nagu Disneylandis mööda Ameerika mägede atraktsiooni turninud. Ent just siis, kui tundsin, et nüüd enam tõesti ei jõua, märkas, et puude vahel põnevaid linde askeldamas. Olid sellised tuvisuurused pruuni kere ja musta-valgekirjude tiivasulgedega tegelased. Et aga hingeldasin nagu Homer Simpsoni isa, lasid aravõitu tiivulised enne jalga, kui kaamera silma ette tõsta jõudsin.

Palusin naisukesel endale Viiratsi mäe otsa autoga järele tulla – ega siis üle pingutada ka tohi. Talle ütlesin põhjuseks muidugi tugevaks paisunud tuule ja idast kerkivad mustad vihmapiilved. Ja ma ei valetanud: koju sõitsime tihedas sügisvihmas.

Nii et esimesel vabal päeval siis, marss, Viljandi terviserajale jalutama! Tublimad võivad tiirugi peale teha. Auhinnaks saate punased põsed, naerusuu ja ehk ka pere seltsis veedetud kvaliteetaja.

17 x ÜLLAR PRIKS

Keda ja mida Viljandi maastikukaitsealal kohata võib?

Nagu võib lugeda terviseraja äärde paigutatud infoahviltelt, on Viljandi maastikukaitseala valitseja keskonnaamet ja see kuulub «Natura 2000» alade nimekirja.

Kaitseala tuum on 4,6 kilomeetri pikkune ja 156-hektarilise pindalaga Viljandi järv, kus on teiste seas elu-

paiga leidnud Eesti punase raamatu kolmandasse kategooriasse kuuluv rohevetikas järvepall.

Viljandi järve iseloomustab rohke veetaimestik, seda leidub kuni 3,5 meetri sügavusel. Taimestiku hulka kuuluvad näiteks vesikatik ja kardhein, kohati leidub ka luspenikeelt. Järve kaldad

on ümbritsetud kõrkjate ja roovööga.

Viljandi järve suubuvad Kõsti ehk Uueveski oja ja Valuoja oja, samuti viib sinna vett arvukalt allikaid ja kraave. Valuoja läbib Viljandit ja siin paiknevat Paala paisjärve.

Viljandi järves on palju põhjaallikaid ning selle ede-

lapoolselt küljelt voolab välja Pärnu jõgikonda kuuluv Raudna jõgi.

Kaitsealal on aruniite, luhaniite, ligi saja-aastasi salumetsi, madalsoid ja hoolitsetud murulappe, aga ka teeservi ja jäätmaid. Seal kasvab 387 liiki soontaimi, millest kaitsealuseid on 10. Teiste seas on juured mulda ajanud

punase raamatu neljandasse kategooriasse kuuluv pääsuisilm.

Maastikukaitsealal on tuvastatud 102 liiki linde, neist looduskaitsealuseid on 18. Olgu nimetatud raudkull, mustviir, väänkael, jõgi-tiir, kodukakk ja mitu rähniliiki. Järvel võib kohata hulka veelinde, näiteks sinikael-

parti, lauku ja tuttpüti. Maastikukaitsealal on registreeritud ka üheksat liiki nakkhiiri.

Maastikukaitseala kaguosas keset heinamaad paikneb Sammu rändrahn, mida teatakse kui Vanapagana magamisaset. Kõrgust on sel 2,4 meetrit ja ümbermõõt 20 meetrit. (Sakala)

VABA AEG

Toimetaja KAIE MÖLTER, 433 0041, sakala@ajaleht.ee. Kuulutused tel 433 0062, kuulutused@sakalakirjastus.ee

TEATER

Ugala väikeses saalis etendub täna kell 19 «Kolemees». Info telefonil 433 0777. Vaksali tänav 7, Viljandi.

KONTSERT

Sakala keskuses on täna kell 19 Phosphorus Trio kontsertetendus «Kõidetud sammud». Tallinna tänav 5, Viljandi.

Kohvikus Fellin esinevad täna kell 19 Indrek Hirv ja Riho Sibul. Pilet 3 eurot. Lisainfo ja broneerimine telefonil 435 9795 või e-posti aadressil info@kohvikfellin.ee. Kauba tänav 11 / Tasuja plats 1, Viljandi.

Karksi valla kultuurikeskuses leiab 8. detsembril kell 17 aset teine adventikontsert «Jõulud ja orel». Esinevad kultuuriakadeemia tudengid ja õppejõud. Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Sakala keskuses on 9. detsembril kell 19 Marko Matvere kontsert «Merelaulud». Tallinna tänav 5, Viljandi.

Viljandi Jaani kirikus esineb 21. detsembril kell 18 Arsiise kella-de ansambel. Kaastegevad Rauno Elp (bariton, rahvusooper Estonia) ja Rémi Boucher (kitarr, Kanada). Piletid Piletilevist ja enne kontserti kohapeal. Pikk tänav 6.

ÜRITUSED

Saarepeedi rahvamajas on täna kell 10 laste jõulupidu. Saab vaadata Männimäe näitetrupi lugu «Kuidas päkapikkudel jõulud ununesid» ning osaleda töö-tubades. Kodused lapsed saavad kätte jõulupakid. Sisepääs prii. Info telefonil 523 4605.

Karksi valla kultuurikeskuses on 7. detsembril kell 9 käsitöömeistrite jõululaat ja kell 10 algab jõulukuuskede kaunistamise võistlus. Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Kohvikus Fellin on 7. detsembril kell 13 tooršokolaadi valmistamise töötuba Eeva Relliga. Pilet 15 eurot. Lisainfo ja broneerimine telefonil 435 9795 või e-posti aadressil info@kohvikfellin.ee. Kauba tänav 11 / Tasuja plats 1, Viljandi.

Viljandi Jaani kirikus on 7. detsembril kell 17 adventikontsert «Koorimuusikaga detsembris».

Ugala mängib täna viimast korda lavastust «Kolemees». Selle loo peategelane on andekas insener. Töö sujub hästi ja kodus ootab armastav naine. Kõik peaks olema parimas korras. Aga ei ole. JAANUS LAAGRIKÜLL

Kauneid adventi- ja talvelaule kogu maailmast esitavad Viljandi muusikakooli mudilaskoor, Viljandimaa kammerkoor ja meeskoor Sakala. Koore juhatavad Kadi Ritsing, Liisi Toom-salu, Jüri Liiva ja Mareks Lobe. Kontsert on tasuta. Pikk tänav 6.

Räätsamatk on 8. detsembril kella 10–15 Valgerabas. Tasuta buss väljub Viljandi bussijaama parklast. Matkapäeva juhib A. Martsoo. Ürituse korraldamist toetab sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus. Osalemine on kõigile tasuta. Lisainfo ja registreerimine keskkonnaameti spetsialisti Reet Vaiksalu telefonil 5308 3344 või e-posti aadressil reet.vaiksalu@keskkonnaamet.ee.

Sakala keskuses leiab 13. ja 14. detsembril aset 18. käsitöömess. Oma tooteid tutvustab ja müüb ligi 100 käsitöömeistrit ja talutoiduvalmistajat üle Eesti. 13. detsembril kell 13 tutvustatakse lamba-, kitse- ja koeravilla omadusi ja nende käsitsi töötlemist. Oma töid näitab ja kogemusi jagab Merike Bakhoff, Vaike talu perenaine Pärnumaalt. Avatud on meisterdamise nurk. Info telefonil 529 0617 või e-posti aadressil rahvakunst@hotmail.ee. Tallinna tänav 5, Viljandi.

Saarepeedi rahvamajas toimub 13. detsembril kell 20 jõulupidu ansambliga Audru Jõelae-vanduse Punt. Jõulumeeleolu loovad tantsutüdrukud. Pääse 5 eurot. Info ja laudade registreerimine telefonil 523 4605.

Viljandi linnaraamatukogu videosaalis kohtub 10. detsembril kella 17.30–19 aktiivsus- ja tähelepanuhäirega (hüperaktiivse-

te) laste vanemate ja õpetajate tugirühm. Kohtumisel osalemine on tasuta. Seekordne teema on lapse motiveerimine, karistamine ja premeerimine. Tallinna tänav 11/1.

NÄITUSED

Viljandi raamatukogu trepihallis on avatud näitus «Viljandlased Jaan Rieti fotodel» ja **lasteosakonnas** Viljandi Kaare kooli õpilaste näitus «Kaluriküla õpilaste silmade läbi». Makettide valmistamist juhendas õpetaja Harri Künnapuu. 7. detsembrini on **lasteosakonnas** näitus saksa lastekirjandusest «Tule tutvut Väikese Nõia, Lotte, Salaagent Mörrise, Ärbi, Ottokari, Krabati ja teiste vahvate tegelastega». **Lugemissaalis** aasta lõpuni «Kaks karismaatilist viljandlast: Siim Mandre 100 ja Anton Suurkask 140» Tallinna tänav 11/1. Tel 433 8660.

Karksi valla kultuurikeskuses saab vaadata vaimse kultuuripärandi rändnäitust «Päränd elab!», mis jääb avatuks 2. jaanuarini. **Teise korruse fuajees** on üleval näitus «Kodus loodud pärimus», mida saab vaadata 2. jaanuarini. Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Kondase keskuses on 12. detsembrini avatud Resa Tiitsmaa näitus «Mõttemängud nukkudega». 4. jaanuarini on väljas Vee-ra Pavlova (Peterburi) ja Viive Noore (Tallinn) akvarellid «Jookseb huntidega» ning Ruth Hui-merinna «Õnneeseen. Seene-ja jõulupildid». Püsiekspositsioonis on Paul Kondase maalilooming Viljandi muuseumi kogust. Pikk tänav 8, Viljandi. Tel 433 3968.

Sakala keskuse jalutussaal on Teet Lindma juubelinäitus «Tagasivaade», mis jääb avatuks 12. detsembrini. **Sammassaalis** on avatud Viljandi kultuurimaja ajalugu tutvustav näitus, mida saab vaadata 12. detsembrini kokkuleppel administraatoriga. Tallinna tänav 5, Viljandi.

Abja kultuurimaja esimese korruse fuajees on 10. detsembrini avatud Viljandi puuetega inimeste kunstiringi näitus «Rõõm värvidest», Pärnu maantee 28, Abja-Paluoja.

Viljandi muuseumis saab vaadata näitust «Rehielamused», mis avab rehemaja olemust. Näitus on avatud märtsini. Johan Laidoneri plats 10. Tel 433 3316.

Viljandi maavalitsuse teise korruse fuajees Peeter Kümmeli fotonäitus «Inimesed ajahetkes». Vabaduse plats 2, Viljandi. Tel 433 0400.

Uku keskuse teisel korrusel saab vaadata fotonäitust «Vana foto jälgedes», kus ammustel aegadel tehtud fotode kõrval on Enn Loidi uued pildid, millel on kujutatud samad paigad tänapäeval. Tallinna tänav 41, Viljandi.

NIMEPÄEV

Täna nimepäevalised on Selma ja Selme.

PARIM JÕULUMÜÜK LINNAS!

JÕULULAAT & ELUKVALITEET

KESKKONNAMESS

6.-7. DETSEMBER

TARTU NÄITUSED MESSIKESKUSES

keskkonnasäästlikud tehnoloogiad • seminarid • soojusfoto-de näitus • raamaturinglus • töötodad • terviseala • non-stop lavaprogramm • jõuluvana

REEDEL 11-18 LAUPÄEVAL 10-18
7. DETSEMBRIL KELL 17.00 SUUR ILUTULESTIK
LAAT & MESS KOOS 2€

INFO
Priit Priimägi: 742 1662, 5554 0646, priit@tartunaitused.ee
WWW.TARTUNAITUSED.EE/ELUKVALITEET

TARTU NÄITUSED
AS TARTU RAHVUSLIKULTUURIKESKUS, TARTU 5014
WWW.TARTUNAITUSED.EE

ELU MÕNU

43. Tartu Maraton		16. VEEBRUAR	2014	Registreeru soodushinnaga:	
63/31 km		www.tartumaron.ee		63 km	31 km
				Kuni 13.12.13	40 €
				Kuni 26.01.14	50 €
				Kuni 15.02.14	80 €

Autopartner:	Meediapartner:	Suusapartnerid:	Peasponsor:
SILBERAUTO	Postimees	SWIX FISCHER HAWAII EXPRESS	SEB

TULIUUS Bearcat 570 XTE 2014

Parim saadaolev laia lindiga töö- ja vabaajakelk!

vaid 6990€

- Tõhus mootor: 65,5hp / 565cc õhkjahutusega 2 takti
- Lai lint: 50 x 391 x 3,5 cm
- Tagurpidikäik
- Kõrge tuuleklaas
- Veokonks
- Käepidemete ja pöidlahoova soojendused
- Reisija iste eemaldatav
- Istme all pagasiruum

TASUTA KAASA veorataste komplekt ja kiiver väärtuses üle 165 €

ARCTIC CAT

Freetime kauplus Tallinnas Meistri 20
info@freetime.ee, tel 5627 7711.

www.freetime.ee

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0042, madis.laik@ajaleht.ee

10

Täna kell 18 algab Sürga-vere spordihoones sealse meeste võrkpallisarja teise etapi esimene mänguõhtu. Tänavu 16. korda peetaval mõõduvõtul teeb kaasa 10 meeskonda.

LAUATENNIS

Sakala esindusmeeskond püsib kõrgliigas medalikonkurents

MADIS LUIK
madis.laik@ajaleht.ee

Eesti võistkondlikel lauatenise meistrivõistlustel on Viljandi Sakala klubi kõrgliiga meeskond võtnud punkte sealt, kust neid oodatagi ei osatud, ning on pärast põhiturniiri esimest ringi medalikonkurents.

Meistrivõistluste teisel, laupäeval Ida-Virumaal Aseris asetleidnud mängupäeval kõik kolm kohtumist võitnud Sakala esinduse juhendaja Kert Villemis ütles, et Mustvee klubi alistamist võib pidada parajaks eneseületamiseks.

«Paberil ehk meeste reitingut arvestades oli see vastane meist tugevam,» nentis ta. «Rakverega olid meil šansid enam-vähem võrdsed ja Tartu vastu astudes olime selged favoriitid.»

Sakala meeskond alistas Tartu Pipo 4:0, Mustvee klubi 4:3 ja Rakvere Pinxi 4:2.

Treeneri sõnul näitas suurepärase mängu heas vormis Rivo Saaremäe ning samuti oli seekord suur kaal paarismängudel. «Just nendega pandi võidule tugev alus.»

Peale Rivo Saaremäe mängisid laupäeval Sakala klubi eest Timo Teras ja Vietnamipäritolu Huy Chau Dinh.

Kert Villemis sõnul on Soomest pärit Huy Chau Dinh end heast küljest näidanud ning tema teeneid loodab meeskond kasutada edaspidigi. Kui hooaja algul oli Sakalal valdava lätlaste ja vietnamlaste võõr-

Sakala meeskond on Eesti võistkondlikel meistrivõistlustel näidanud head mängu. Oma liikmete Rivo Saaremäe ja Timo Teras kõrval kasutab klubi Soomes elava vietnami päritolu Huy Chau Dinh teeneid.

mängija vahel, siis nüüd on treener oma eelistuse teinud. «Ta on küll veidi puise mängustiiliga, kuid päris hea mees. Pealegi on teda lätlastega võrreldes kaasata veidi soodsam,» põhjendas ta.

Meistrivõistluste põhiturniiri esimese ringi järel jagab Sakala meeskond turniiritabelis nelja võidu ja kolme kaotusega kolmandat kuni viiendat positsiooni.

«Oleme veel konkurents, kuid medalimängudele jõudmiseks vajame eneseületamisi ka teises ringis,» lausus Kert Villemis ning lisas, et avaring läks neil kardetust edukamalt.

Tiitlivõistluste kõrgliiga lii-

der Tallinna Kalev püsib seniajani kaotuseta ja temast punkti jagu tagapool on Maardu klubi. Neile järgnevad Sakala, Narva ja Pingpong, kes kõik on neist võrdselt kahe punkti kaugusel.

Kert Villemis sõnul on Sakala positsioon igati korralik ning täita hooaja eel seatud väike eesmärk säilitada koht kõrgliigas on igati reaalne. «Et viiendast kohast allapoole vajuda, peame teises ringis päris korralikult pöruma, aga välis-tada seda loomulikult ei saa.»

Üle mitme aasta teeb Eesti võistkondlikel meistrivõistlustel kaasa ka Sakala klubi naiskond ning Aseris läks temalgi

hästi. Sakala / Bed Factory Sweden koosseisus Julia Kirpu, Birgit Varrik, Getter Põru ja Gerle Valgenberg alistas 4:0 Nõmme spordiklubi ja 4:1 Maardu esinduse.

Seitsme naiskonna osavõtul peetaval turniiril on Viljandi esindus nüüdseks korjanud kolm võitu ja kolm kaotust ning hoiab tabelis neljandat kohta. Täiseduga alustab teist ringi Tallinna Kalevi naiskond.

Meistrivõistlused jätkuvad 1. veebruaril põhiturniiri teise ringiga ning siis mängivad võistkonnad kahel päeval veel kord omavahel läbi. Seejärel selgitavad neli esimest omavahel play-off-süsteemis parimad.

Viljandimaa mängijaid jagub igasse seltskonda

Eesti võistkondlikel lauatenise meistrivõistlustel teeb meeste ja naiste kõrgliiga esinduste kõrval kaasa veel nelja tugevliiga jagu meeskondi ning kõigis neis liigades osalevad ka Viljandimaa sportlased.

Esimese, teise ja kolmanda liiga põhiturniiri teine mängupäev sai teoks Haapsalus. Esiliigas osalev Sakala klubi teine koosseis pidi seekord kahjuks vastu võtma kolm kaotust ja on pärast seda turniiritabelis kümne punktiga viies.

Teises liigas võistleb Suure-Jaani spordiklubi Lehola 2005 esimene meeskond, kes laupäeval lisas oma kontole ühe võidu ja kaks kaotust ning jagab praegu kümne punktiga neljandat ja viiendat kohta. Suure-Jaani klubi teine meeskond teenis kolmandas liigas juurde kaks võitu ja pidi vastu võtma ühe kaotuse ning hoiab oma grupis nüüd kümne punktiga viiendat kohta.

Madalaimas ehk neljandas liigas mängivad Sakala III / Bed Factory Sweden meeskond ja Lehola klubi kolmas koosseis, kes pidasid oma kohtumisi laupäeval Harjumaal Haibas. Mõlemad lõpetasid ühe võidu ja kolme kaotusega. Nüüd on viljandlastel tabelis 13 ja Suure-Jaani esindusel 11 punkti, mis paigutab nad vastavalt neljandale ja seitsmendale reale. (Sakala)

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: http://sakala.ajaleht.ee/
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063, faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee, kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja Marko Suurmägi 433 0042
Vanetoimetaja Rannar Raba 433 0051
Toimetajad Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Kertin Beljaev (uudised) 433 0054
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Madis Järvekülg (uudised) 433 0084
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölder (uudised) 433 0041
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig, Marko Saarm 433 0057
Korrektoirid Evi Eiche, Tea Raidsalu 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendus Piret Holtsmann, Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Astra Saul 433 0061
Raimo Saar 433 0069
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste vastuvõtu klienditeenindaja Andra Tetsmann 433 0062
Kujundaja Imbi Padrik 433 0081
Küljendaja-kujundaja Liina Valt 433 0081
Korrektoir Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad Kaie Liiv 433 0065, Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kella 9–17, lõuna kella 13–13.30. Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni. Sakala ilmub viis korda nädalas. Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed. Juridiline aadress Gildi t 1, 51007 Tartu. Postiaadress Rütüti t 14, 80010 Pärnu. Toimetuse käsikirju ei tagasta ja võtab endale õiguse neid lühendada. Välisautorite honorarid kantakse üle pangakontole üks kord kuus järgmise kuu 6. kuupäeval. Kõik ajalehes Sakala avaldatud artiklid ja fotod on autoriõigusega kaitstud teosed, mille reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma AS-i Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükkikojas. Tiraaž 8790

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda pressiohkukogusse, pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Teisipäeval ei sündinud Viljandis ühtegi last.

135 AASTA EEST

Sakala, 2. XII 1878

Läänemaalt. Sealt kirjutatakse meile: «Meie ilmad on tänava väga sadused. Kõik jõed on üle kallaste wett täis ja suurem jagu põldusi wee all. Rukki oras on nagu kollane tekk põllu peal. Teed on lõpmatult sopased, kellest nimelt nigrutite wedajad waewa tundsiwad, sest et meil 80 wers-ta Haapsalu on, kus meie nigrutid wastu wõetakse. See pitk tee on meile väga raskeks koormaks, nimelt tänavuse halwa teega, kus 7 päewa tee peale üksi ära kulub, nii et enestel ja loomadel nälg käes oli.»

Lõpuspurdiga Tallase murdnud poistele särab nüüd karikas

MADIS LUIK
madis.laik@ajaleht.ee

Nädalavahetusel Kehras peetud Eesti C-klassi käsipalli karikavõistlustel õnnestus Viljandi spordikooli esimesel meeskonnal kaotusi vältida ja see saadeti koduteele võidutrofeega.

1999. aastal ja hiljem sündinud noormeeste karikavõistlustel osales kümme võistkonda, nende seas kaks Viljandi spordikooli koosseisu, ning viljandlaste esimene meeskond oli ainus, kes kolm päeva väldanud turniiril ühelegi vastasele tabelipunkte ei loovutanud.

Treener Lembit Nelke sõnul oli see meeskond üks paljudest võiduosisikutest.

«Kui kõik ausalt ära rääkida, siis eeldused võita olid meil head. Minu hinges oli aga tur-

niiri eel ka omajagu hirmu. Sats on meil hea, kuid meest, kes raskel hetkel initsiatiivi võtab, pole veel välja kujunenud,» rääkis ta.

Nelke tunnistas, et varem on sel võistkonnal suurepärase soorituste kõrval olnud ka kohutavaid mängu. «Seekord läks aga õnneks: poisid olid eriti tublid ja suutsid end keerulistel hetkedel kokku võtta.»

Karikavõistluste võitja selgus turniiri viimases vastasseisus, kui väljakul olid seni vaid võite kogenud Viljandi esimehe ja SK Tallase esindus.

«Oli päris keeruline mäng, mille suutsime lõpuminutitel 7:7 seisult oma kasuks kallutada,» lausus Nelke.

Karikavõitjaks tulnud Viljandi spordikooli esimese meeskonna järel lõpetas teise-

VÕITJAD

Karika võitnud meeskonda kuulusid

- Sander Izjumov, Aleks Toom, Simon Drögin, Martin Allikalt, Henn-Hendrik Sepp, Sander Rohla, Sander Pettai, Kert Hunt, Kaimo Pit-senko, Richard Mutli ja Eerik Kalmet.
- Võistkonna treener on Lembit Nelke.

Allikas: Eesti käsipalli liit

na SK Tallas ja kolmandana Põlva Spordikool. Viljandi teine koosseis jäi üheksandaks.

Väljaantud kolmest eriauhinnast kaks pälvis võitnud

Viljandi spordikooli C-klassi käsipallurid saavutasid nädalavahetusel Kehras peetud Eesti karikavõistlustel esikoha.

ERAKOGU

meeskond: parimaks väravahiiks hinnati Richard Mutli ja parimaks kaitsemängijaks Martin Allikalt. Viljandi spordikooli esimese koosseisu pa-

rima mängija au sai seekord osaks Simon Dröginile ning samuti südilt esinenud teisest koosseisust pälvis sama tunnustuse Raul Peet.

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kl 9-17, lõuna kl 13-13.30. Tel 433 0062, faks 433 0066, e-post andra.tetsmann@ajaleht.ee. Kuulutuse tellimine internetis <http://kuulutus.ajaleht.ee>

Juubilar
Siina Salu

Olgu sul õnne,
olgu ka tervist,
olgu sul kõike,
mis eluks on farvis!

Vanad sõbrad

Kallis ema
Siina Salu

Õnnitleme 80 aasta
juubeli puhul!

Lapsed peredega

KUGA
kogemus mugavusest

MEIE KAUPUSED:

VILJANDIS Riia mnt 52
tel 433 6029, E-R 9-18, L 9-16, P 10-16
ABJA-PALUOJAS Tiigi 1
tel 436 0158, E-R 9-18, L 9-15
VALGAS Vabaduse 2/4
tel 767 0173

SUUR VALIK MÖÖBLIT.
Tule ja tutvu! Hinnad soodsad.
JÄRELMAKSU VÕIMALUS!

TÜRIL Tehnika 8
tel 384 8576
RAPLAS Piiri 5-a
tel 489 4453
PÕLVAS Jaama 69-d
tel 799 1489
JÕGEVAMAAL Pauastveres
tel 775 1310

KINNISVARA

Metsakinnistu ost alati kõrgeima hinnaga. Kui sa hoolid oma rahast, siis helista, enne kui otsustad. Tel 524 8513.

Ostan 3- või 4-toal korteri, omnikult. Tel 5595 1130.

Soovin üürida korraliku korteri Viljandis. Tel 5743 3767.

MUUD

Uueveski puhkekeskus Viljandis. Saun ja peosaal üritusteks. www.uueveski.ee

TEENUSED

Kaardid ennustavad. Tel 900 1727, 24 h, h 1,09 €/min.

Kõik pottsepatööd. Tel 5825 2138.

Metsaraie ja -vedu, metsamaterjali ost. Tel 510 6958.

Puur- ja küttekaevude puurimine, pumpade ja septikute paigaldus. Vee-, kaeve- ja kanalisatsioonitööd. Tel 521 7415, www.baltipuurkaev.ee.

Raassilla rehvitöökoda. Soodsad hinnad. Tel 5348 0984.

Soodsaima hinnaga hauakivid otse valmistajalt. Graniidist nimiplaat alates 35 €. Vedu. Est-graniit OÜ, tel 520 4178.

Soojustamine puistevillaga. Tel 5665 0604, 502 0066.

Virtsapütt. Tel 518 5879.

Ei kunagi, ei iial keegi
või asendada meie sind.

Lahkus kallis ema, vanaema ja vanavanaema

ELGA KANGUR

24. V 1930 – 3. XII 2013

Leinavad tütar ja pojad peredega.

Ärasaatmine laupäeval, 7. detsembril kell 12 kodust Halliste kalmistule.

Südamlik kaastunne Hans Kangurile armsa ema

ELGA KANGURI

surma puhul.

Maksimarketi kollektiiv

Mälestame kallist täd

ELGA KANGURIT

Südamlik kaastunne lastele peredega.

Õetütred Aino, Aili ja Aime peredega

Südamlik kaastunne Hans Kangurile ema

ELGA KANGURI

kaotuse puhul.

Viljandi Tarbijate Ühistu

Allpool halli taevalaotust
tunneme me kõige kaotust.

Lahkunud on kallis abikaasa, isa ja vanaisa

ENDEL MOKS

14. XII 1932 – 4. XII 2013

Leinavad lesk ja lapsed peredega.

Ärasaatmine pühapäeval, 8. detsembril kell 11 kodust Rahumäe kalmistule.

TÖÖ

Tallu vajatakse lüpsjat. Tel 5821 6900.

Saarepeedi Kool otsib
REMONDIMEEST-
MAJAHOIDJAT

Avaldus esitada hiljemalt
12. detsembriks 2013.
Küsimuste korral helistada
520 5462

Võtan tööle raamatupidaja. CV saata bilanss@hotmail.ee. Tel 529 4185.

METSAMATERJAL

Metsä Forest Eesti AS ostab kasvavat metsa, metsamaad, palke, paberipuid, küttepuitu ja võsaraiejäätmekid. Tel 511 8671, 509 0200.

MÜÜK

Kuivad pakitud kütteklotsid. Vedu tasuta. Tel 5383 9215.

Kuivad ja määrjad küttepuud. Tel 502 9596.

Aeg sundis eluteelt lahkuma,
mälestus sinust jääb meiega.

ENDEL MOKS

Mälestame kallist õemeest.
Siiras kaastunne lähedastele.

Villi perega

Raske haiguse tagajärjel lahkus
meie kallis poeg, vend ja onu

LEO TUZBERG

11. IX 1954 – 3. XII 2013

Leinavad omaksed.

Siiras kaastunne Emmile ja Salmele kalli poja ja venna

LEO TUZBERGI

kaotuse puhul.

Majanaabrid

Iga lahkumine on raske,
iga teesasaatmine kurb.

Kurbusega teatame, et lahkus
meie kallis isa

TÖNU BONDER

21. XI 1950 – 1. XII 2013

Leinavad tütre Riin ja Liis elukaaslastega.

Urni muldasängitamine 11. detsembril kell 11 Viljandi Metsakalmistul.

Südamlik kaastunne lesele, lastele ja lastelastele kalli

RUDOLF JAKOBSONI

kaotuse puhul.

Perekond Ronimois

Kuivad küttepuud. Lehtpuuklotsid võrgus. Kiire teenindus, täpne kogus. Tel 5782 7770.

Kuivad pakitud pliidipuid ja kütteklotsid. Vedu. Tel 5814 0671.

Kuiv lepp võrgus. Tel 511 1177.

Küttepuud. Tel 5373 3320.

Lõhutud küttepuud. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalaua. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa kuivi küttepuid jõuluhindadega. Tel 5563 2663.

Müüa lõhutud küttepuid ja kütteklotse 40 l võrkkotis, hind 1,50 €. Tel 5683 0454.

Müüa põranda-, voodri- ja ehituslaidu. Eri laiused. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Pakitud kütteklotsid ja kamina- puud. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Pakitud turba- ja puitbrikett, alusel. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Soodsalt puidu- ja turbabrikett, kuivad kütteklotsid (lahtised ja pakitud). Vedu. Tel 506 8501, 520 2190.

Toores lepp 24 €/rm, kask 29 €/rm, saar 30 €/rm. Kuiv lepp 35 €/rm. Tel 5301 8317.

Toores lepp 24 €/rm, poolkuiv lepp 27 €/rm, toores saar 29 €/rm, kuiv lepp (kuurist) 38 €/rm. Tel 5650 0514.

Toores lepp 24 €/rm. Tel 5563 8552.

Rahu ja vaikus on sinuga,
mälestused jäävad meiega.

Olgu taevatähed saatjaks sulle
igaviku teedel.

Mälestame

RUDOLF JAKOBSONI

Avaldame kaastunnet abikaasa Vilmale ning tütarde Annele ja Tiilele peredega.

Aino, Liina ja Ly perega

Tasa tunde lööb aegade kell,
jääb mälestus sinust
nii kaunis ja hell.

Mälestame kallist

RUDOLF JAKOBSONI

Avaldame kaastunnet lesele ja tütardele peredega.

Leida ja Monika perega

Mälestame kallist venda ja onu

RUDOLF JAKOBSONI

Heljo ja Linda peredega

Südamlik kaastunne Anne Piirile kalli poja

RISTO PIIRI

kaotuse puhul.

Viljandi Linnavalitsus

Renlog

Raieõiguste ja
metsakinnistute ost.
Tel 517 4303,
argo@renlog.ee,
www.renlog.ee

Voodrilaud.ee, parim hind. Tel 513 2021.

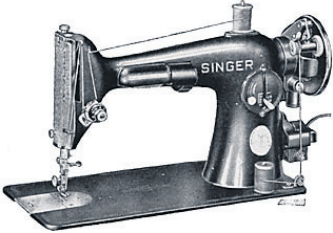
Õhksoojuspumpade müük ja paigaldus. Hinnad al 669 €, järelmaks al 50 € kuus. Lisainfo tel 5388 4884 või www.ohksoojus.eu.

PÕLLUNDUS

Müüa toidukartuleid «Laura» ja «Fontane» 0,25 €/kg. Vedu. Tel 516 5187.

OST

Ostan traktorid T-16 ja T-25. Tel 5198 2679.

Ostan vana õmblusmasina. Tel 5845 5341.

Elad edasi meeltes ja mõtetes,
oled alati koduste seas.

Sügav kaastunne Annele perega poja ja venna

RISTO PIIRI

kaotuse puhul.

Siiri ja Sirle peredega

Mälestame armast naabrimeh

HELJU KIKAST

Meie südamlik kaastunne lähedastele.

Perekonnad Liitmets ja Hytönen

Südamlik kaastunne Ülo Kikasele perega kalli ema, ämma ja vana-ema

HELJU KIKASE

kaotuse puhul.

Valli, Võimo, Maire perega ja Merike perega

Südamlik kaastunne Jürile perega armsa ema

PALMI LINDMETS

kaotuse puhul.

Ramsi Turvas AS

Süütame küünla ja mälestame armast abikaasat, isa ja vanaisa

SILVER KÜTTIST

5. XII 1938 – 31. V 2011

75. sünniaastapäeval.

Lesk, lapsed ja lapselapsed

Viljandi Maavalitsus
kuulutab välja

Viljandimaa 2014. aasta
laulu- ja tantsupeo
ideekavandi konkursi

Konkursi lõpptähtaeg 6. jaanuar kell 17.
Ideekavandi teostamise lähteülesanne:
www.viljandimaa.ee/?id=316

Lisainfo: kultuuritöö peaspetsialist
anneli.kundla@viljandi.maavalitsus.ee, tel 433 0436

AO KONSUM MAKSIMARKET

NÄDALALÕPU
PAKKUMISED
NELJAPÄEVAST PÜHAPÄEVANI

PUNANE KIRSSPLOOMTOMAT 250 g
Maroko, I klass

0.59
2.36/kg

SEA KAELAKARBONAAD, kg
jahutatud, ~1,8 kg

6:55
3.89
-40%

PIIMAMEISTER OTTO
GOUDA JUUST
150 g
viilutatud

1:39
0.89
5.93/kg
-36%

KALEV
PIIMAŠOKOLAAD
100 g

1:15
0.75
7.50/kg
-34%

HELE ÕLU
KARL FRIEDRICH 5%
6x0,568 l

Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada Teie tervist.

3.79
1.11/l + pant 6x0.08

PAKKUMISED KEHTIVAD SÄÄSTUKAARDIGA
5. - 8. DETSEMBRINI.

Toodete tavahinnad on Laagri Maksimarketi põhjal 29.11.2013 seisuga. Piltidel on illustreeriv tähendus.

Pidulikud pakkumised

Valik aknakatteid jõuluhinnaga kuni -40%

Iga aknakatte tellimusega saad valida meelepärase kingituse*

meestele

lastele

naistele

Liivalaia salong
Liivalaia 40, Tallinn
Tel 660 7004

Mustamäe salong
Sõpruse pst 170, Tallinn
Tel 658 7893

Tartu salong
Sõbra 54 (Turu Ärimaja)
Tel 7 340 096

Pärnu salong
Pikk 11
Tel 44 30 884

Viljandi salong
Leola 53 (Home Gallery)
Tel 434 2033

Rakvere salong
Rakvere vald
Tõrremäe (Põhjakeskus)
Tel 32 60 558

Kuressaare salong
Tallinna 30
Tel 45 33 306

Jõhvi salong
Keskväljak 6
(Jõhvi Kaubakeskus)
Tel 33 52 015

*Pildil näidisvalik kingitustest, ilutoodete valik salongides võib olla erinev. Kampania kestab kuni kingitusi jätkub.

www.sunorek.ee

HOME GALLERY

EHITUS- JA SISUSTUSKAUBAMAJA VILJANDIS, LEOLA 53

JÕULULAAT

NÄDALA LÕPUNI

Lindab

Ka talvel saab katust paigaldada!
• Katuse- ja seinaplekid **-30%**
• Vihmaveesüsteemid **-25%**
Pakkumine kehtib kuni 19.12.2013.
Küsi ka Lindabi järelmaksu.

Decora

KOGU JÕULUKRAAM

-21%

ABC Kliima

FUJI ja FUJITSU soojuspumpad väga hea hinnaga!
Küsi pakkumist www.abckliima.ee või tule ise kohale!

Baltest Mööbel

Tellides meilt laadapäevadel kööginööbli, saate soodustust **-20%!**
NB! Täpsemate tingimustega tutvu salongis!

Elene Sisustuskeskus

• Kõik Sleepwelli kattedmadratsid **-20%**
• Kogu Taani mööbel allahindlusega alates **-21%** kuni **-75% !!!**
• Kõik diivanid ja diivanvoodid **-10%**

Diivaniparadiis

Totaalne allahindlus, hinnad all kuni

-70%

JK Light

Kaubamaja II korrusel on avatud uus pood!
JK Light – LED valgustid
Detsembris avamishinnad!

Sunorek

Aknakatte tellijale hinnaline kingitus!
Lisaks mitmed hinnasoodustused:
• Valik ruloosid **-40%**
• Valik voldikkardinaid **-25%**
• Valik tekstiilkardina kangaid kuni **-50%**

Lukuproff

• Kõik tavavõtmed **-30%**
• Autovõtmed **-20%**
• Lukud, lukutarvikud, lukukomplektid **-15%**